

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese côte 2 cóle pe luna si costa 2 florini val. austr., pentru cei ce nu suntu membrui asociatiunei.

Pentru strainatate 6 franci (lei noi) cu porto poste.

Abonamentulu se face numai pe côte 1 anu intregu.

Se abonédia la Comitetulu asociatiunei in Sibiu, séu prin posta séu prin domnii colectori.

Sumariu: Actele adunarei generale. — Procese verbali, luate in siedintiele I, II si III a adunarei generale XX a Asociatiunei trans. tînute la Sibiu, in 27, 28 si 29 Augustu st. n. 1881. — Discursulu dlui P. Cosma, rostitu in 15/27 Augustu, cu ocasiunea deschiderei espozitiunei nationale romane din Sibiu. — Flor'a phanerogama din fostulu districtu alu Naseudului (urmare). — Procese verbali luate in siedintiele comitetului Asociatiunei transilvane tînute in 19 Iuliu st. n., 9 Augustu, 20 Augustu si 24 Augustu 1881. — Raportulu comisiunei esmise pentru censurarea operatelor incuse, privitorie la comentariulu legei comunale din 1871 art. XVIII si din 1876 art. V.

Actele adunarei generale

a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului roman,
tînuta la Sibiu in 27, 28, 29 Augustu 1881.

A.

Cuventulu domnului Presedinte Timoteu Cipariu, cu care a deschisu adunarea generale din 27 Augustu.

Onorabile adunare!

Prea stimati domni!

Adunarea generale a Asociatiunei nôstre avù si a dôu'a óra, in anulu trecutu, marinimós'a bunavolientia, de a me onorá cu presidiulu acestei ilustre societati literarie-culturale, pentru care nu sum in stare a'mi esprime din destulu si dupa meritu profund'a mea recunoscintia.

Me simtiu fericitu, domnii mei, cà celu puçinu cu asta ocasiune mi-a fostu prin potintia a imprimí dòrinti'a, ce de multu o aveam, de a Ve salutá in persóna cu tóta cordialitatea; — fericitu, cu atàtu mai virtosu, cà ne vedem u astadi, la acésta di de serbatóre, intr'unu numeru atàtu de mare, cá, dôra, nici-odata mai inainte; — semnu invederatu, cà ide'a Asociatiunei nôstre a fostu o idea de viétia, si este imbraciosiata cu insufletire, precum meritedia.

Ea este o institutiune umanitaria, cu scopuri binefacatórie, pentru cari totu in acestu locu, cu XX de ani mai inainte, a fostu proiectata si instituita prin staruinti'a, zelulu si patriotismulu generale alu tuturoru ómenilor de ânima si devotamentu.

Celoru repausati in Domnulu, suflete mari si nobili, fia-le memori'a in eternu binecuvantata.

In aste timpuri, atàtu de agitate si pline de incordare, ori in catrău dàmu cu ochii, — a stá cu mânile in sinu, cá morti sau amortiti si fara de miscare, ne erá cu nepotintia, — ne-aru fi fostu rusine.

Din acestu impulsu generale, ce caracterisédia epoc'a nôstra, s'a nascutu si Asociatiunea nôstra pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu din patri'a nôstra.

De si mica la inceputu, si la apariția, de si midiulocèle ei inca si astadi sunt prea modeste, — dara ea este mare in simtiemintele sale dupa scopurile, ce si-le-a propusu, si tare in credinti'a sa, cà va fi sustinuta cu firmitate de connationalii nostrii.

Ea cere si tinde totuodata mân'a confratiloru patrioti, si are firm'a convictiune, ca fructele fatigelor sale voru fi binefacatórie, nu numai pentru natiunea romana, dara si pentru patri'a intréga, si pentru tote celealte natiuni amice, intre cari ne-a pusu provedinti'a, cá se viemu impreuna, si se ne dàm imprumutatu mân'a de ajutoriu.

Nici nu ne-amu insielatu in apretiuierea nôstra. Confratii nostrii de alta limba, alesu in acesti ani mai din urma, ne-au datu cele mai valorose probe de consideratiune cătra Asociatiunea nôstra, ori-unde ne-amu adunatu, pentru care le suntemu cu tóta recunoscinti'a.

Asociatiunea nôstra nu este, precum Ve este bine cunoscutu, decât unu midiulocu destulu de solidu, pentru a ne stringe si mai tare si a ne apropiá si mai multu, prin legaturile culturei si umanitatii, la care cu totii suntemu datori a conlucrâ din tóte poterile, — pentrucâ numai cultur'a si efectele ei nobilitédia pe omu si poporu, si numai natiunile, cari au inaintat in cultura, au meritatu si sustinu numele de onore, éra unde cultur'a lipsesce, lipsesce si stim'a omenimei, carea nu i-o pôte dâ, nici o pôte suplini, nici poterea bruta, nici numerulu, fia ori-câtua de mare.

Natiunile si popórale din vechime, càte au lasatu dupa sine urme de cultura si civilisatiune, tóte sunt pâna adi in stim'a lumiei, de si unele din ele au disparutu de pe faç'a pamantului, pentrucâ faptele loru au fostu binefacatórie, si de exemplu nobile tuturoru celoru ce au urmatu dupa densele, — pe cându memori'a popóralorù barbare si fara cultura, ori-câtua de numeróse si impoterite

se fia fostu, este cu totulu apusa, de multe-ori chiaru gre-
tiósa si infioratóre.

Inca si in dilele nóstre ori-càtu de materialistica
se fia, si cu multe scaderi, vedemu, că numai cultur'a
si civilisatiunea distinge pe natiunile stimate, de cătra
cele despretiuite. Si staruint'a tuturor popórelor Europei,
că se trecem preste celealte, astadi intréga este
indreptata cătra progresu in cultura si civilisatiune, —
impinsa de unu focu si o ardore nestemperata, in aler-
garea loru pe campiele nemarginite ale culturei de tóta
specia, in literatura, sciintie, arti, industria, comerciu, si
altele.

Da! campulu civilisatiunei, alu literelor si sciintelor, — este vastu, destulu de largu pentru ori-ce
activitate nobila, onesta, utila si meritória, — unde ni-
menea nu se cotesce si nimenea nu e de prisosu, ci din
contra, cu cătu activitatea e mai multipla si mai intensa,
cu atata si resultatele ei sunt mai solide, mai certe, mai
copiose si mai reversate.

Feric de popórale, ale caroru talente, diligentia si
amóre cătra litere si sciintia, cultura si civilisatiune,
au implitu lumea de numele loru, si au avutu resultate
atatu de mari, in cătu civilisatiunea loru, artile, sciintele
si literatur'a loru, nu numai pentru ele inse'si au fostu
inalte si indestulitóre, — ci s'au reversatu si preste mar-
ginile esistentiei loru, si au remasu că tipu si modelu,
sublime si insufletitoru pentru tóte natiunile si popórale —
monumente eterne si glorióse pentru tóte mintile si áni-
mile cu nobili simtieminte, ce aspira la immortalitate.

Domniloru! portàmu unu nume mare, gloriosu, —
numele unui poporu, carele, nu numai cu tari'a braciului
s'a distinsu in dilele vechimeei, dara si cu monumentele
de inalta cultura, pana astadi si-a castigatu si sustinutu
stim'a a tóta lumea civilisata si gloria nemoratória.

Nu voiu se atingu, nici pe departe, córdele dore-
róse, carele au adusu pe poporulu romanu la starea
presente in cultura si literatura. Destulu este, că se nu
uitamu nici pe unu momentu, ce nume portamu, — si că
numai prin staruint'a din tóte poterile spre a ne eluptá
la cultura, ne potemu aratá demni de a portá acestu
nume goriosu, — si a'lui portá cu demnitate.

Se speramu domniloru, că in urma tóte piedecile tim-
porarie in calea cătra scopurile Asociatiunei nóstre cu
incetulu voru fi delaturate cu totulu, — si efectele acti-
vitati ei voru comprobá si mai multu, cătu de necessaria
a fostu acésta institutiune, si cătu de démna este de a fi
imbraciosiata cu tóta caldur'a de toti membrii ei, intre
cari atate capacitatii distinse si rare, cu o suma vasta
de cunoșintie si sciintie, facu glori'a acestei societati
ilustre.

Cu profunda dorere inse am de a Ve incunosciintiá
si de o perdere, ce in a. c. a patit'o, nu numai Asociatiunea nóstra, ci totu publiculu romanu si insasi lite-
ratur'a romana. Unu talentu raru, si unu tesauru de cu-
noșintie vaste, dulcele nostru confrate, Dr Iosifu Hodosiu,
membrulu Academiei romane si alu II secretariu alu Asociatiunei, a disparutu din midiuloculu nostru, — dara

sufletulu lui este inca intre noi, si memori'a lui nu va
disparé nici-odata.

Se'i oràmu domnii mei, repausu sufletului, si amen-
tire neuitata in ánimile nóstre!

Din reportele oficiantilor societatii, veti cunóisce
Dvóstra pe deplinu, starea presenta materiale si intelec-
tuale, midiulócele ce'i stau la dispositiune, împreuna cu
aplecatiunea curente a loru pentru realisarea scopurilor
Asociatiunei.

In urma, cerèndu-Ve, dnii mei, indulgentia pentru
cele premise, — am onóre de a dechiará Sesiunea an-
cur. si siedint'a de astadi, deschise. Cu Ddieu !

B.

Responsulu domnului Anania Trombitasius, datu in numele locuitorilor romani.

Onorata adunare generala !

In numele comitetului de primire si prin urmare
indirectu in numele cetatiilor romani din Sibiu sum
fericitu a Ve bineventá prin unu sinceru: „bine ati
venit“. Cetatiile romani din Sibiu se simtu fericiti
vediendu-ve in midiuloculu loru; si cu atata mai fericiti,
fiindcă vedu acuma a treia óra intrunuti in bratiale loru
pe cei mai bravi luptátori ai natiunei pe terenulu celu mar-
retiu alu culturei. O distinctiune acésta, prin care ne
simtimu fórte onorati. Suntemu inse consci si de marile
datorintie, ce resulta din distinctiunea acésta. Si de-
cumva modestele poteri, de cari dispunemu, nu voru
acoperí tóte, si pe deplinu aceste datorintie, un'a Ve
asiguramu că ati aflat'o si o veti aflá totudeauna la noi :
o ánima plina de amóre sincera fratiésca cătra totu Ro-
manulu, demnu de numele acesta.

Daca dara in un'a sau alt'a veti suferí defecte
Dniloru, primiti recompensa in sincer'a nóstra iubire si
aflati mangaiere in devis'a strabunilor nostrii, cari tí-
neau, că Romanulu trebue se scie si lucrá, si suferí.

Se purcedemu dara la lucru Domniloru ! cu devis'a,
dara si cu virtutea strabunilor nostrii. Pentru puçinulu,
ce suntemu fericiti a Ve intinde noi, ceremu că DVÓstra
se intindeti indieciu scumpei nóstre mame: natiunei.
Dea ceriulu, că acésta adunare generala se se póta nu-
merá intre celea manóse ale Asociatiunei nóstre. Aici
cautamu si aici vomu aflá noi unic'a satisfacere si cea
mai marétia bucuria. Intru acésta dulce sperantia Ve
primimu cu bratiale deschise si repetimu că „bine ati
venit“.

Traiésca atletii culturei nationale romane !

C.

Membrii Asociatiunei transilvane repausati dela 9 Augustu 1880 pana la 27 Augustu 1881.

Nu promitemu se dàmu unu catalogu exactu alu
membrilor repausati, din cauza că nu tóte familiile afă
de necessariu a încunosciintiá si pe acestu comitetu des-
pre casurile funeste din midiuloculu loru.

Membrii repausati, alu caroru necrologu ne este cunoacutu, au fostu:

1880

1. **Damianu Mog'a**, fostu preotu in Saschiori, repausatu in 23 Octobre 1880 in etate de 59 ani.

2. **Petru Hódrea**, propriet. si comerciant in Resinari, membru fundatoru, † 14/26 Decembre 1880 in etate de 49 ani.

3. Dr. in drepturi **Josifu Hodosiu**, † rep. in 9 Dec. 1880 in etate de 51 ani.

1881

4. **Nicolae G. Orgidanu**, membru pe viétia, cu 100 fl., fostu profes. la scól'a comerciala din Brasovu, † 8 Jan., de 56 ani.

5. **Vasile Popă**, capitanu pens. de calarime, in comun'a Dumbräu din fostulu regimentu granitariu de husari, † repaus. 3 Februarie in etate de 57 ani.

6. Dr. **Paulu Vasiciu** in Temisiór'a, † 3 Iuliu, 75 de ani.

7. **Nicolae I. Mihaltianu** protopopu in Bradu cottulu Zarandu, † 15/27 Iuliu, în etate de 46 ani.

8. **Antoniu Bechnitiu**, comerciant si propriet. de case in Sibiu, † repaus. 23 Augustu, in etate de 76 ani.

9. **Georgiu Ratiu**, profes. la scólele normali in Blasiiu.

10. **Nicolae Todea**, parochu greco-catholicu in Teuni.

11. **Jacobu Castoreanu**, parochu greco-catholicu in Turdasiu.

Sibiu, 27 Augustu 1881.

G. Baritiu.

D.

Raportul comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatura romana si cultur'a poporului romanu despre activitatea sa din anulu administrativu 1880/1.

Activitatea comitetului dvóstra regulata prin statute si circumscrisa prin adunarile generali, in periodulu de 12 luni trecute dela ultim'a adunare, a fostu desvoltata relative mai multu decat in vreo doi ani precedenti. Natur'a agendelor, problemele date spre deslegare, unu inceputu nou facutu de cătra publiculu nostru, spre a se interessa mai multu că pàna ací, de progresulu acestui margaritariu scumpu alu seu, numitu Asociatiune, au largit sfer'a de activitate a comitetului. Cu ce zelu, diligenta si promptitudine isi voru fi inplinitu membrii sei missiunea luata asupra'si, se pote cunóisce usioru nu numai din coprinsulu proceselor verbali de preste anu, publicate in cei 16 Nri ai organului Asociatiunei „Transilvani'a", ci si mai de aprópe din actele acumulate in archivulu Asociatiunei nóstre, că si din registrele espeditiuniei.

Amu fi in stare se ve intreténemu domniloru membrii, óre intregi cu enumerarea lucrariloru de preste anu

ale comitetului; reflectandu inse si la scurtimdea timpului ce remane la dispositiune pentru acésta adunare, mai virtosu domniloru membrii si altoru óspeti veniti din departari mari, raportulu comitetului se va marginí numai la urmatóriele informatiuni scóse din actele sale.

Conformu §-lui resp. din statute, comitetulu are se tina in fiacare luna odata siedintia, spre a i se da in deliberare agendele căte intra dintru o luna in alta. Dela adunarea din Turd'a, tinuta intre 7 si 9 Augustu 1880 pàna in 26 Augustu 1881 s'au tinutu cu totulu 16 siedintie. In acelea s'au pertractatu 262 agende. Cateva dintru acelea au fostu de natura, că se ocupe mai multe siedintie, éra biroului se dea de lucru pe septemanii inainte.

Cu tota acésta activitate a comitetului, densulu nu a fostu in stare se aduca la indeplinire töte decisiunile adunarei precedente. Pedecele au fostu: forti'a maiora de una, lips'a de midiulóce pecuniarie de alta parte, la care s'au mai adaosu in unele casuri si lips'a de timpulu fizicu, la executarea unoru concluse, pentru care se ceru ani si nu luni.

Luandu in ordine conclusele luate si instructiunile date de cătra adunarea generale din Turd'a, relative la comitetu si obligatórie pentru densulu, aflam că:

Regularea bibliotecii s'a intemplatu intocma dupa instructiunea data, numai catalogulu, de si acela este gat'a de multu, nu s'a potutu nici pàna acum tiparí intregu, puru si simplu din lips'a de spatiu in foia Transilvani'a, si din lipsa de spese; acela inse apare in parti pre cătu incapă in colónele foiei.

Flora fanerogama se publica asemenea, dara totu din lipsa de spatiu si de spese, forte incetu, cändu aceea ar fi meritatu de multu, că se fia aparutu in volumu separatu, se se afle nu numai in mánile botaniciloru de profesiune, ci si in ale professoriloru de sciintiele naturali si la lexicografi.

Venimus la planulu de a se inaltia unu monumentu in memori'a fericitului Andreiu Muresianu.

Ceea ce a presimtitu si adunarea generale din Turd'a, că colect'a vechia de 442 fl. 49 cr. nici pe de parte nu se va ajunge, s'au adeverit upe deplinu. Comitetulu a esmisu din sinulu seu forte de timpuriu o comissiune cu insarcinarea de a castigá modelle si pretiurile loru. Aceeasi inse s'a convinsu curendu, că nu permite onórea nostra nationale a da nume de monumentu la o bucatica de marmora, care se coste numai patru sutisioare de florini, că-ci acésta ar fi o parodia, in locu de a fi o adeverata recunoscintia a spiritului de profetu nationale. S'a decisu deci, totu conformu conclusului dela Turd'a, a se deschide colecta noua spre acelasi scopu, ceea ce s'a si intemplatu sub dat'a . . . Colectele inse au intrat upe incetu, numai picurandu; ele nu s'au inchisu nici pàna astadi, cändu se mai astépta dela căteva despartiente raportu despre resultatul. S'au adunat pàna acum din colecta noua preste 700, fl. v. a., care ádaosa la colect'a vechia cu interesele sale, ar face in suma totala v. a. fl. 1200. Chiaru abstragéndu dela bùstulu

lui A. Muresianu, care singuru ar costă la 500 fl., unu monumentu de marmora din cele mai simple totu costa preste una miile florini.

Cu tote acestea se speramu, că pre cându se va tinea adunarea generale in Brasovu, va fi asiediatu totu acolo si monumentulu acesta.

Decisiunea adunarei, că regulamentulu sectiunilor modificate, sè se dea din nou la tipariu atât in Transilvani'a, cătu si in fasciclu separatu, este inplinita. Sectiunile inse nu s'au adunatu in decursulu anului din cauza că preste anu nu intră la comitetu nici-unu operatu scientific sau literariu, care se fia reclamatu convocarea membrilor. Numai sectiunea scientifica fù convocata pe eri 26 Augustu.

Desu numit'a adunare generala insarcinase pe acestu comitetu cu prepararea si deschiderea unei espozitiuni din producte de agricultura si de manufacturi. Cu cătu zelu si devotamentu a mersu comitetulu la deslegarea acestei probleme atât de salutarie, dvóstra domni membrii si mai de aprópe dñii directori si comitetele filiali din cele 18 despartiente v'ati potutu convinge, incependum dela Decembre a. tr. pâna in 4 Juliu a. c. din atâtea apeluri, regulamente, instructiuni, indemnuri si din deselete corespondentie intretinute in acésta afacere de importantia manifesta. Sciti inse totu asia de bine, că precum se dice pe la noi, pre cându iti erá lumea mai draga, au intrevenitu mesurele administrative, cunoscute dvóstre din actele publicate in Nrii 15 si 16 ai „Transilvaniei“.

Decisiunea luata in anulu trecutu de a se reinvia fóia Asociatiunei „Transilvani'a“ si a se inparti la membrii gratis, că desdaunare pentru cotisatiunile anuali de căte 5 fl. seau si pentru fondurile generosilor fundatori, s'a realisatu, intocma, si din 500 exemplarie căte se tiparescu, 425 se trimitu la membrii, puçine gratis, in schimbul si 3 ex officio, conformu legei. Ceea ce s'ar potea observá la editiunea acestui organu prea modestu alu Asociatiunei este impregurarea, că 1 cóla pe căte 15 dile coprindt tecstu asia de puçinu, in cătu redactiunea se vedidu necessitata a scóte căte 2 Nri dintru odata si mai totudeuna la inceputulu lunei. Cu materialu din afara redactiunea nicidecum nu a fostu inbuldita; dara si atâta cătu a fostu, nu a incaputu in cele 8 luni pe 16 cóle, mai virtosu dupa ce i s'a inpusu si tiparirea unei carti intregi totu in fóia.

Pentru nemembrii pretiulu fóiei s'a defiptu numai la 2 florini.

Relative la o alta problema, pre cătu de frumósă, pre atât si de colossală, a carei deslegare s'a inpusu comitetului de cătra adunarea generale precedenta, de a se studia fiacare tîntru alu tierei din punctu-de vedere alu conditiunilor fiscale, economice, ethnologice, intelectuali, morali, industriali, comerciali (Procesu verbale II. din Turd'a la p. XXIV), comitetulu a datu unu cerculariu motivat si caldurosu cătra tóte despartiente, indemnandu pe directori si subcomite, că se ia tóte mesurile spre ajungerea scopurilor susu atinse; dara din căte raporturi ii venira in acésta materia, se vede

limpede, că despartiente tîntru acestea probleme atât de vaste si grele, in cătu dicu, că la resolvirea loru se ceru mai multi ani de dile si mari midiuloce materiali bogate. Unele directiuni au promisu că voru incercă totu ce voru potea, altele au tacutu, in căteva tînuturi nici pâna in dio'a de astadi nu a fostu cu potintia a organisa chiaru despartiente, că comitetulu se aiba către cine a se addressa.

In cătu pentru concursulu decisu a se publica spre a castigá unu comentariu bunu alu legei comunale, in urmarea aceluia s'au presentat in terminu doue operate, care s'au si transpusu unui triumviratu de trei juriconsulti; dara inainte de a termina censurarea, unulu din concurrenti, onor. domnu Iosifu Popu jude reg. in Brasovu, isi retrase operatulu seu, care apoi a si esitu de sub tipariu si se afla in manile publicului. Asia comisiunea de trei si comitetulu dvóstra avu se si opiniede numai asupra unui operatu. In siedint'a din 24 Augustu a. c. comisiunea censuratoria venindu cu raportulu seu din 20 Augustu, intru acela declară, că mai virtosu din cinci cause nu pote recomenda operatulu cu motto Lex semper loqui praesumitur. Comitetulu luandu totu coprinsulu acelu raportu in discussiune petrundietória, ilu aproba cu 8 voturi contra la 1.

In cătu pentru intrebuintarea budgetului votatu in adunarea generale din anulu precedente, acela se execută in partea sa cea mai mare intocma precum a fostu votatu, numai unele pozitii mai mici au remas parte neexecutate, parte au cadiutu sub revirementu, pre care comitetulu este gata a'lui justificá, indata ce se va esmitte comisiunea preveduta in programa pentru examinarea contabilitatiei pe anulu trecutu si stabilirea budgetului pe anulu ce vine.

Deocamdata comitetulu dv. are satisfactiunea de a ve anuntia, că venitulu Asociatiunei nóstre destinat a se intrebuinta la inaintarea scopurilor sale preste anu, este cu multu mai mare decât celu din anii mai de aprópe trecuti si decât celu votatu in a. 1880 candu cifra veniturilor necapitalisate au fostu v. a. fl. 4392.37 era pe anulu 1881/2 este evaluat la v. a. fl. 5344.22 prin urmare cu . . . . . v. a. fl. 951.85 mai susu.

Proiectulu de budgetu ce se dà astadi in deliberatiunea dv. este intemeiatu pe aratat'a suma de 5344 fl. 22 cr. Sibiu, 26 Augustu 1881.

G. Baritiu.

Procesu verbale

luat in siedint'a I a adunarei generale XX a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tînuta in 27 Augustu 1881 sub presidiulu ordinariu.

I. Conformu programei, dupa terminarea servitiului divinu venerab. dnu presedinte Timoteu Cipariu deschise sidint'a adunarei generale in presenț'a unui publicu forte numerosu, prin unu discursu academicu, de care membrii Asociatiunei erau dedati se audia dela pre-

siedintele aceleia, si ascultatu fiindu cu atentiune inorddata este primitu cu aplausu.

Discursulu presedintelui se acclude la acestu procesu sub lit. A.

II. Dn. Anania Trombitasiu saluta pe membrii adunarei generale de buna venire, in numele comitetului de primire si in alu concetatiilor, si urédia acestei adunari succesele cele mai fericite.

Acésta cuventare se alatura procesului verbale sub lit. B.

III. Presidiulu pune la ordinea dilei citirea catalogului acelorii membrii ai Asociatiunei, carii dela adunarea anterioara din Aug. 1880 pàna la acésta de acum au repausatu in Domnulu.

Din catalogulu citit de càtra secretariu se vede, că Asociatiunea perdù in cursu de unu anu pe 11 membrii ai sei.

Presidiulu invita pe membrii a celebrá memorí'a loru prin scolare, ceea ce se si intemplà cu pietatea cuvenita.

Catalogulu repausatilor se afla alaturatu sub liter'a C.

IV. Presidiulu invita pe secretariulu Georgie Baritiu a dà lectura raportului anuale alu comitetului Asociatiunei, despre tóte lucrările sale de preste anu si este ascultatu cu atentiuue démna de scopurile Asociatiunei.

Raportulu se alatura sub D.

V. Spre a implini mai usioru agendele prevideute in pp. 3, 4, 5, 6 din programa, presidiulu suspinde siedint'a pe càteva minute.

Dupa consultare prealabile, se presenta presidiului list'a, in care sunt propusi de membrii ai respectivelor comissiuni si anume:

a) pentru luarea in revisiunea fondurilor si cercetarea întregului ratiociniu, domnii: advocatu Iosifu Pușcariu, notariu publicu Petru Nemesiu, advocatu Ioanu Romanu.

b) pentru incassarea de taxe dela membrii, domnii: Vnania Trombitasiu, Ioanu Popa adv., Daniilu Lic'a advocatu.

c) spre a examiná proiectulu de budgetu presentatul de càtra comitetu pe anulu 1881/2 se propunu dnii: Gavriilu Manu advocatu in Desiu, Iosifu Popu jude reg., Alexandru Micu vicariu foraneu, Dr. Grigoriu Silasi profes. la universitate, Alexandru Romanu prof. la universitate.

d) spre a opiná despre propunerii, proiecte si cereri, se alegu dnii: Alimpiu Barboloviciu vicariu foraneu, Alexandru Onaciu jude la tribunalulu regescu, Dr. Nic. Oncu advocatu, Andreiu Cosma pretoru, Ioanu Popescu.

Totii domnii propusi pentru aceste comisiuni se alegu prin aclamatiune unanimă.

VI. Presidiulu comunica unu telegramu venitul dela domnulu Ioanu Axente, in care saluta adunarea si ii doresce resultate stralucite.

Se ia spre scientia cu placere.

Punctele programei din siedint'a I fiind terminate, presidiulu ridica siedint'a si deschiderea siedintiei a II o defige pe dio'a urmatória la 10 óre inainte de amiédi.

Sibiuu, in sal'a „Imperatului Romanilor“. Datum ut supra.

Timoteu Cipariu,

pres.

G. Baritiu.

Procesu verbale.

luatul in siedint'a II a adunarei generale XX a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tîmata Domineca in 28 Augustu st. n. 1881 sub presidiulu ordinariu.

VII. Din caus'a servitiului dumnedieescu de Domineca, siedint'a potendu-se deschide numai la $10\frac{1}{2}$ óre antemeridiane, rever. sa dompulu presedinte pune la ordinea dilei lectur'a procesului verbale din siedint'a precedenta si se verifica cu doue mici intregiri.

VIII. Dupa program'a comitetului urmá, ca adunarea se purcédă in corpore la loculu de repausu eternu alu lui Alexandru Papiu Ilarianu renumitu istoriografu si legistu, spre a asista că óspe invitatu la desvelirea solemna a monumentului pusu lui de càtra colegii sei. Delegatulu Academiei inse cere scuse, că-ci din caus'a unoru intardieri ale artistilor, preparativele pentru acea solemnitate nu s'au pututu face asia, pentru că un corpu asia numerosu de literati, precum este alu Asociatiunei transilvane, se pótă fi primitu precum se cuvine, si róga pe presidiu si pe adunare, că se binevoiesca a trece inainte preste acestu punctu al programei.

Declaratiunea delegatului academiei se ia spre sciintia.

IX. Finita fiindu program'a dilei a dou'a, presidiulu intréba adunarea, daca voiesce se se puna la ordinea dilei agende din cele remase pentru a trei'a siedintia, si anume, daca unele comisiuni sau si tóte, suntu gata cu referadele loru, sau in casu contrariu, se se inchida siedint'a.

Dupa discussiune, la care participara siepte membrii, s'a decisu inchiderea siedintiei din acea causa grava, că stàndu in legatura strinsa mai virtosu operatele dela trei comisiuni, a celei de revisiunea fondurilor si a întregului ratiociniu, acelei examinatorie de proiectulu budgetului pe anulu ce vine, apoi acelei ce se occupa cu multe propunerii si petitiuni, intrate pàna in momentele din urma, acestea operate se potu discutá numai in stricta legatura unele cu altele, prin urmare numai in siedint'a III, pentru care au si fostu rezervate.

X. Dnii professori Nic. Drocu Barceanu si C. Floru afandu-se in Paris la congresulu si espositiunea ce are de subiectu si problema aplicarea electricitatiei, scriu de acolo cu data din 24 Augustu a. c., că mai avendu a participa la acelea studie vreo 15 dile, le este preste potintia a veni si la acésta adunare precum, promisesera, ii orédia inse succesele cele mai bune.

Se ia spre scientia. Epistol'a se alatura sub E.

XI. Presidiulu mai comunica adunarei cinci telegrame de felicitare pentru Asociatiunea transilvana si

adunarea ei anume: dela Nasaudu subscrisa de 29 insi; dela Gherl'a subscrisu de intelligent'a de acolo; dela romanii din Odorheiu; dela romanii din Sighisór'a; dela dn. telegrafistu Chihereanu din Tergul-Murasiului.

Se iau spre sciintia cu placere.

Timoteu Cipariu,
presed.

G. Baritiu,
secretariu.

Procesu verbale.

luat u in siedinti'a a III a adunarei generale XX a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu tinuta la Sibiu, luni in 29 Augustu st. n. 1881 sub presidiulu ordinariu.

XII. Cetindu-se procesulu verbale din siedinti'a II dela 28 Augustu, acelasiu pe langa o mica obsercatiune:

— Se verifica de cátرا adunare.

XIII. Presidiulu comunica adunarei cuprinsulu dela doue telegramme, unulu dela Lugosiu, subscrisu de cátرا 10 membrui ai comitetului, éra altulu dela Craiova, subscrisu de 9 profesori si alti barbati. În ambele telegramme Asociatiunea transilvana pre langa ce este felicitata pentru progressele produse la poporu pe calea culturei, 'i dorescu unu viitoru si mai prosperu.

— Aceste telegramme se iau spre placuta sciintia, si se alatura la acte.

XIV. Secretariulu depune pe mas'a adunarei o mica colectiune numismatica de monete, in partea cea mai mare din secolii 18—19, de arama si 13 de argintu, donati Asociatiunei de cáttra doi membrui, carii voru se remana cu totulu necunoscuti, face totuodata cunoscutu, cát ia promisu si o dama cátiva monete vechi, dara si domnea-ei voiesce se remana anonyma.

— Conclusu. Monetele donate se se adaoge la ceealalta colectiune si se se tréca la registru.

XV. Avendu se tréca adunarea la discussiunea celor mai importante afaceri ale sale prevediute in programa, presidiulu invita pe adunare, cát spre a poté vota in regula si a se controla voturile de cáttra presidiu, dnii membrui actuali se ocupe locu in partea salei, care este mai apropiata de mas'a presidiale, éra nemembrii se se retraga in ceealalta.

— Se intempla intocma.

XVI. Presidiulu pune la ordinea dilei raportulu comissiunei de trei, insarcinata cu luarea in revisiune a fondurilor si cercetarea intregului ratiociniu de preste anu.

Raportorulu acestei comissiuni, dlu advacatu Ioanu Romanu citindu intregu raportulu, din care se cunosc regularitatea observata in portarea contabilitatiei, cere dela adunarea generale in numele comissiunei aprobarea ratiociniului si recomanda a se dá dlu cassariu absolu toriu bine meritatu.

Dupa aceste luandu cuventulu dlu Mezei, observa intre altele, cát multi membrii nicidecumu nu platesc taxele (cotisiunile) regulatu, apoi cere pentru cassariu recunoscintia protocolaria.

Relativu la neregulat'a platire a taxelor, biurooul recunosc acéstu reu, — reflecta inse la mai multe măsuri luate in cursulu aniloru, spre a delatura reulu acest'a si cát anume in anulu present se si cunosc urmelle acelor'a din sumele mai considerabili incassate dela mem brii, atât in taxe, cát si fonduri dela mem brii fundatori, precum se vede din ratiociniulu tiparit si impartit la mem brii.

Încătu pentru recunoscintia protocolaria, dlu V. Babesiu e de parere, cát natur'a lucrului si usulu cere, cát aceea se se votedie totu numai la cátre trei ani comitetului, daca acest'a o va fi meritandu.

Dupace cassariulu multiamescadunarei pentru recunoscere, o róga cát aceea se nu se tréca in procesulu verbale.

— Adunarea decide si dá absolvitoriu comitetului.

XVII. Dupa mai multe discussiuni prealabili, care se intorcea mai multu impregiurulu nexului firescu ce exsiste intre elaboratele comissionilor, presidiulu pune la ordinea dilei pe alu comissiunei prevediute la p. 6 alu programei din diu'a antaia, compusa din cinci membrui, spre a examina propunerii, proiecte, suplice. Acelea erau 11 trecute in partea cea mai mare dela comitetu la comissiune, éra unele intrate de a dreptulu. Dupace dlu raportoru Andreiu Cosm'a dete lectura raportului comissiunei, presidiulu puse in discussiune punctu de punctu fiacare propunere si opiniune sustinuta de aceea, si anume:

1. Rogarea fotografului Alexandru Rosiu din Clusiu, care cere stipendiu de v. a. fl. 200 spre a se perfec tioná in artea fotografiei.

Comissiunea este de parere, cát acea suplica se se transpuna la comitetu, spre a o luá la timpulu seu in consideratiune.

Dupa discussiuni de principiu, adunarea decide in sensulu opiniunei sustinute si de comissiune, cát suplice si petitiuni de natur'a acesteia se se transpuna la comitetu, prin urmare si suplic'a lui A. Rosiu.

2. Suplic'a studentului Alexandru Popoviciu recomandata de cáttra dlu administratoru protop. I. Bnsdugu pentru unu stipendiu, cát se póta studia la cursulu de medicina sau de drepturi.

Comissiunea este in sensulu conclusului anterioru, de parere, ca si acésta suplica se fia relegata la comitetu Asociatiunei, cát la organulu seu executivu, a carui una din missiunile principali este a publica concurse de stipendie si ale resolve pe acelea intre marginile bugetului votatu de cáttra adunare, si dupa cumpanirea posibila a tuturor imprejurilor, fiacarui suplicantu.

— Conclusu. Adunarea decide a se transpune si acésta suplica la comitetu.

3. Suplic'a lui Iacobu Ioanu sodalu de pantofariu in B.-Pest'a, care cere ajutoriu de bani, cát se póta intra in institutulu numitu Scól'a speciale de caltiaminte. Comissiunea este pentru denegarea ajutoriului cerutu, din cauza cát starea finanziarie a Asociatiunei nu permite impartirea de asemenea ajutoriei.

Adunarea indrépta suplic'a lui Iacobu Ioanu la comitetu.

4. Ioanu Kiss, sodalu de mesariu în Turd'a, se róga a i se conferí unu ajutoriu.

— Suplicantele se indrépta la comitetu.

5. Ludovicu Mehesiu, medicinistu in anulu al IV-lea cere unu ajutoriu, eventualmente imprumutu de 300 fl.

Comisiunea examinandu calculii eminenti ai petentelui, cumu si lipsele cu care lupta acelu teneru, este de opiniune a i se acordá unu ajutoriu de 200 fl. v. a.

— Conclusu. Suplic'a lui Ludovicu Mehesiu se transpune la comitetu spre luare in consideratiune.

6. Despartiementulu alu XI-lea alu Asociatiunei transilvane din Símleulu Salagiului cere unu ajutoriu de 200 fl. v. a. pentru scól'a de acolo, fără carea elementul romanescu din acea localitate este in periculu invaderatu de a disparé cu totulu.

Considerandu marile interese de cultur'a poporului romanescu din acel oraslu si regiune, la care acea scóla este chiamata a conluerá, comisiunea propune a i se acordá unu ajutoriu de 100 fl. v. a.

— Adunarea recomanda petitjuna despartiementului XI la comitetu, spre luare in de aprópe consideratiune la impartirea ajutorielor care se voru votá pentru scóle.

7. Despartiementulu XII din Desiu cere ajutoriu pentru scól'a din Lapusiulu ungurescu ; comisiunea propune a i se acordá 100 fl. v. a.

— Adunarea consimte si o recomanda comitetului spre luare in consideratiune.

8. Unu anonimu subscrisu numai cu initialele A. M. propune midiulóce de a se multi averea asociatiunei transilvane.

— La propunerea membrului Parteniu Cosm'a acea scriere anonima tocma din caus'a anonimitatiei sale, adunarea o considera cá neadvenita, si decide a se delatura dela ordinea dilei.

9. Despartiementulu Asociatiunei Nr. XII cere, cá adunarea generale din anulu viitoriu 1882 se se tñia in orasulu Desiu.

Cererea fiindu bine motivata, comisiunea o recomanda cu caldura, éra

— Adunarea o accepta cu unanimitate si cu placere.

10. Dr. A. P. Alexi profesoru gimnasiale la Nasaudu propune, a) cá adunarea actuale se insarcinedie pe comitetu a compune pàna la adunarea generala din a. 1882 o tabella statistica despre toti individii cát au fostu ajutati din averea Asociatiunei, sau cu burse anuali, sau si cu ajutorie sub oricare altu nume, incependum din anulu infinitiarei sale pàna acumu, apoi acea tabella se se publice in „Transilvani'a“ si se se continue pe fiecare anu.

Comisiunea considerandu, că conspecte de acelea s'au publicatu si pàna acumu, recomanda propunerea membrului Alexi, éra dsa o motivédia forte pe largu.

Conclusu. Dupa unele informatiuni date de cătra presidiu si secretariatu, adunarea le adopta in unanimitate si le recomanda comitetului spre executare pàna la viitor'a adunare generale.

11. Basiliu Basarabu, parochu in comun'a Romos, comitatulu Hunedórei, substerne unu actu alu seu de donatiune asupra scaldelor (bailoru) minerali numite „Scaldele Gioagiului“ in comitatulu Hunedórei, cătra Asociatiunea transilvana, cu conditiune, că acést'a se'i platésca o datoria de v. a. fl. 700.

Considerandu incurcat'a stare a aceloru bai, cumu si reflectandu la propriile scopuri ale Asociatiunei si la alte trebuintie ale ei nenumerate, comisiunea nu póte recomanda donatiunea ce i se ofere, nici transactiunea impreunata cu aceea.

Conclusu: Adunarea adópta opiniunea comisiunei in unanimitate si decide a se comunicá oferentelui prin comitetu resolutiunea negativa.

12. În fine onor. dnu raportoru Andreiu Cosm'a cere dela adunare intru o propunere motivata pe largu, că Asociatiunea transilvana inspirata de dorint'a de a inaintá la poporulu romanu din tóte poterile agricultur'a cu tóte ramurile sale, se esmita o comisiune de 1-2 membrii, spre a elaborá unu proiectu de statute pentru o reuniune agronomica. Comisiunea e de parere, că comitetulu Asociatiunei se fia insarcinatu si cu acestu studiu si compunere de statute agronomice pàna la viitor'a adunare generale.

— Conclusu. Dupa desbateri petrundietórie, in care se recunóisce din tóte punctele de vedere imperativ'a necesitate de a introduce reforme generali si speciali pe terenulu vastu alu agriculturei, in fine totusi adunarea punendu in ceealalta cumpana celealte probleme immense, căte astépta deslegarea loru totu prin acésta asociatiune intre marginile statutelor sale, nu se simte indemnata a insarciná totu pe comitetulu seu si cu elaborarea de statute agronomice, recomanda inse la numerulu respectabile alu intelligentiei romane luarea de initiativa intru infinitiarei unei societati agronomice separate si de sine statatóre.

XVIII. Presidiulu dà in desbatere operatulu comisiunei esmissee din siedint'a I spre a examiná proiectulu de budgetu adusu si presentatu de cătra comitetu pentru anulu 1881/2.

a) Dupace operatulu subscrisu de cătra toti cinci membrii ai comisiunei fu cititul de cătra dlu Silasi cá rapportoru, deschidiendu-se desbaterea generale asupra lui, intru aceea dlu membru Mezei interpelédia pe presidiu, că óre stipendistii Asociatiunei transilvane tñinti in cursulu atàtoru ani pe la scólele superiori, dupa-ce ajungu in conditiuni favorabili ale vietiei, nu uita de binefacatóri'a loru si se facu membrii ai Asociatiunei? Totu dlu Mezei voiesce a sci, daca elevii industriari asediati pe la maiestrii neromani, nu cumva se desnationaliséda?

— Presidiulu reflecta la prim'a interpelatiune, că la aceea se póte respunde mai bine cu cercetarea registrelor dela cass'a Asociatiunei; incàtu pentru a dou'a intrebare, presidiulu nu are in cunoisciintia, că tinerimea nostra dela profesiunile industriarie s'ar desnationalisá.

b) Una alta interpelatiune ridicata de cătra dn: profesoru Stefanu Popu dela Blasiu, că daca elevulu de pedagogia Munténu, totu dela Blasiu, nu si-a ridicatu sti-

pendiulu, de ce nu s'a datu acela altui studente mai bunu? provoca discusiune mai lunga, din care adunarea fu informata despre adeveratele cause ponderose, pentru care comitetul a fostu necesitat a retiné acelu stipendiu in cass'a asociatiunei.

— Adunarea informata de ajunsu asupra casului din cestiune, trece la ordinea dilei.

c) Trecéndu la desbaterea speciala a budgetului, mai antaiu se iau in consideratiune cinci casuri de spese estraordinarie, neprevideute, facute de cătra comitetu dupa matora deliberatiune, dara pe risicu personale alu membrilor sei, pentru cari inse cere indemnitate.

Comissiunea recomanda adunarei, că din motivele aduse in operatulu seu, se dea comitetului indemnitatea ceruta, si pentru că acesta in casuri cu totulu neprevideute, in lipsa totale de vreo suma estraordinaria din budgetu, se nu mai ajunga in strimtore precum i s'a causatu prin casurile aratate, se se prevédia si vreo suma estraordinaria.

— Conclusu. Adunarea decide in sensulu operatului comissiunei sale si acórdă comitetului indemnitatea ceruta.

d) Sum'a de 150 fl. v. a. prevediuta la punctu 17 din a. 1880/1 că premiu destinat a se da pentru unu comentariu alu legei comunale, ne potenduse aceea vota la nici unulu dintre cei doi concurenti din causele enumerate in operatulu comissiunei censuratórie, adoptate si de cătra comitetu, comissiunea budgetaria este de opinione, că acelu premiu de v. a. fl. 150 se se adjudece de cătra adunarea generale opului titulatu „Leg ea comunala, sau articlii de lege XVIII 1871 si V 1876 esplicati de Iosif Popu etc. Brasovu 1881, care se afla dejá in manile publicului, si daca auctorulu nu l'ar fi retrasu, comissiunea si comitetulu totu erau se'l re-comande că se fia premiatu.

La desbaterea si votarea asupra acestei propunerii dn: Iosif Popu s'a retrasu din adunare.

Dupa o desbatere multu prelungita, la care au participatu membrii dr. Ilarionu Puscariu, Diamandi Manole, Anania Trombitasiu, Alexandru Micu pentru propunerea comissiunei budgetarie, éra Partenie Cosma si Ioanu Rusu contra, la cari se alatura membrulu Branisce cu propunere data in scrisu, de cuprinsulu urmatoriu: Considerandu, că dn: Iosif Popu inainte de censurarea urmata din partea comitetului asociatiunei transilvane si de operatulu comissiunei, a renuntiatu la premiare, si considerandu că publicarea acestui operatu s'a facutu inainte de censurare, contra conditiunilor de concursu, si considerandu că recensiunea facuta de diarie nu e exacta, si operatulu, dupa a mea parere nu corespunde conditiilor din concursu, eu propunu, că opinionea comissiunei se se respinga, adeca manualulu dlui Iosif Popu: Légea comunala etc. se nu se premiedie. Branisce, cerendu respingerea ei; in fine adunarea ne aflandu cu cale a mai intra ea insasi in critic'a speciale a opului din cestiune:

— Decide cu majoritate respingerea propunerei facute de cătra comissiunea budgetaria, prin urmare adaugerea sumei de 150 fl. la capitalulu asociatiunei.

Timpulu fiindu forte inaintatu, presidiulu suspende siedint'a pana dupa prandiu.

XIX. Continuandu-se siedint'a dela $4\frac{3}{4}$ ore post-meridiane, se dà in discussiune insusi proiectulu de budgetu in ordinea, in care fusese acela redactatu de cătra comissiunea esmissa de cătra adunarea generale, si cu modificarile facute in proiectulu comitetului centrale.

Dupa ce se constata mai antaiu, că sum'a de care pote dispune adunarea in preliminariulu seu pe a. 1881/2 este 5344 fl. 22 cr. v. a. adeca cu 844 fl. 22 cr. v. a. mai mare decat in anulu trecutu, si dupa unele modificari esentiali introduse in proiectu, adunarea vota si statorí pe anulu de afaceri 1881/2 urmatoriulu preliminariu de budgetu:

I.	
1. Pentru sectiunile scientifice	200 fl.
2. Foi'a Asociatiunei, tipariu, hartia, marce, espeditiune	650 "
3. Secretariului redactoru remuneratiune pe anulu 1880/1 pentru redactiunea foiei „Transilvani'a"	400* "
4. Pentru procurarea de carti pe sam'a bibliotecei Asociatiunei	100 "
5. Remuneratiune pentru secretariulu Asociatiunei II.	300 "
6. Remuneratiune pentru cassariulu Asociatiunei	200 "
7. Remuneratiune pentru bibliotecariulu si archivariulu Asociatiunei	60 "
8. Spese de cancelaria	100 "
9. Chiri'a pentru localulu cancelariei	100 "
10. Unu scriitoriu in cancelaria	150 "
11. Unu servitoriu de cancelaria	180 "
12. Dóue stipendie a 60 fl. pentru tineri seu pentru tinere, care aru voi se invetie la vre-unu institutu industriale din patria .	120 "
13. Unu stipendiu pentru unu studente de agronomia la unu institutu din patria .	60 "
14. Dóue stipendii à 70 fl. pentru studenti la scóle reale	140 "
15. Unu stipendiu pentru unu studente la o scóla comerciala	70 "
16. Stipendiu pentru unu studente la vre-unu gimnasiu	70 "
17. Stipendiu pentru o eleva dela o scóla pedagogica	200 "

*) La posit: 3 din acestu budgetu secretariulu declară, că e indestulatu cu honorariu numai de 300 fl. v. a., róga inse pe adunare, că se'i permita a face din 100 fl. dóue stipendie de căte 50 fl. pentru doue fetitie orfane de tata sau de ambii parinti. si ale da pe acelea prin concursu, care se se publice de cătra comitetu. Cererea i se acórdă cu adausu propusu de membrulu V. Babesiu, că acelea stipendie se numésca stipendiele Baritiu.

18. Dóue stipendii de cátă 100 fl. pentru 2 elevi alesi cu precadere din muntii apuseni ai Transilvaniei, spre a invetia vreo maiestria in obiecte din lemn	200	"
19. Dóue stipendii à 60 fl. pentru 2 juni ascultatori de pedagogia	120	"
20. Unu stipendiu pentru unu gimnasist din fostulu comitat "Doboca"	60	"
21. Stipendiu pentru unu gimnasist din fundatiunea N. Marinoviciu	60	"
22. Stipendiu pentru unu gimnasist din fundatiunea Galliana	60	"
23. Ajutoriu pentru unu gimnasist din fundatiunea E. D. Basiota	20	"
24. Dóue ajutórie pentru meseriasi din fundatiunea Tofaleana à 20 fl.	40	"
25. Ajutórie pentru invetiacei si sodali dela industri'a mica	200	"
26. Pentru scóelele poporane, cu distinsa consideratiune a starei scóelor: dela Campani, acea de fetitie, dela Lapusiu, un-gurescu si dela Simleulu-Salagiului	500	"
27. Stipendiu pentru tineri romani doritori a se perfectiona in vreuna din artele frumóse, desemnu, pictura, sculptura, musica, fotografia	100	"
28. Pentru spese estraordinarie, ce nu se potu prevedé	800	"

Sum'a totala a preliminariului pe a. 1881/2 5310 fl.

Adeca: Cinci mii trei sute si diece florini v. a.; care suma scósa din sum'a intréga disponibile de 5344 fl. 22 cr. v. a. remane unu escedentu de 34 fl. 22 cr. v. a., care se se adaoge la fondulu asociatiunei.

XX. Presidiulu pune la ordinea dilei alegerea de secretariu II. ceea ce se si intempla prin votu secretu cu bileté prin 32 membrii, cátii au mai statu la siedintia pàna sér'a la 8 óre si au fostu verificati cátii atari. Resultatulu scrutiniului a fostu: Dr. Daniilu Barcianu profesoru avù 16 voturi, dn. Ioanu Popescu protopopu si profesoru 15 voturi, 1 biletu albu.

— Dn: Daniilu Barcianu este proclamatu de cátă presidiu de secretariu II alu asociatiunei transilvane.

XXI. Conformu programei despre diu'a adunare generale, ce se va tiné la Desiu in anulu venitoriu 1882.

— Acea di se defige in unanimitate pe dominic'a ce va urma in acelu anu dupa 21 Augustu c. n.

Dupa acestea mai era se se puna la ordinea dilei lectur'a dissertatiunilor anuntiate la timpu presidiului, de cátă dn: N. P. Petrescu „Studiu national-economicu, despre banchi etc: si dóue biografii de cátă G. Baritiu, timpulu inse fiindu inaintatu cátă 8 óre sér'a, adunarea renuntia la ascultarea acelora.

Terminandu-se cu acestea program'a lucrarilor, se decide, cát verificarea acestui procesu verbale se se faca de cátă membrii cátii voru remanea in Sibiu pàna la redact ea lui, sau cátii locuescu aici.

ainte de a se inchide sesiunea anului acestuia, dn: Iamandi Manole cere cuventulu spre a'si descoperí

recunoscintia sa cátă vener. dn. presiedinte pentru sacrificiulu ce a facutu venindu la adunare, ii multiamesce in cuvante caldúrose, orandu'i viétila indelungata.

Dupa aceste rever. sa dn. presiedinte Timoteiu Cipariu inchide sesiunea prin unu cuventu doiosu; regreta cát nu si-a potutu inplini dorintia de a participa regulatul la lucrările asociatiunei; dà expresiune multiamescei sale pentru nou'a alegere din anulu trecutu la demnitatea de presiedinte; recomanda iubirea de patria si natiune cù tota ardórea si zelulu ce se astépta cu totu dreptul dela noi, cumu si concordia cu compatriotii nostrii de alta origine; cát-ci daca nationalitatile conlocuitórie nu se voru crutia unele pe altele, pacea publica si tranquilitatea nu pote prospera.

Dn. Iosifu Popu cerendu cuventul, multiamesce tuturoru concetatiilor din Sibiu pentru ospitalitatea cu care au fostu primiti membrii esterni, anume de cátă romani romanesce, pe candu ceilalti concetatiuni de alta limba iau surprinsu prin o nobila si caldúrosa buna vointia.

Datum ut supra.

S'a cititu si aprobatu prin subscrissii.
Sibiu, 10 Septembre 1881.

Iacobu Bolog'a m. p.

G. Baritiu m. p.

Paulu Dunca m. p. V. Babesiu m. p. Dr. Ilarionu Puscariu m. p.
I. Popescu m. p. Basiliu P. Harsianu m. p. Petra Petrescu m. p.

Discursulu

dlui P. Cosma, rostitu in 15/27 Augustu, cù ocasiunea deschiderei espozitiunei nationale romane din Sibiu.

„In numele comitetului esecutivu Ve salutu apostoli ai pacei, amici ai laborei!

Diu'a de astadi este o serbatóre marétia pentru poporulu romanu din patri'a nostra!

Judece-o altii cum voru voi, ea va remanea o di memorabila pentru noi, cari desconsiderati de tota lumea, astadi dovedim cát suntemu unu poporu teneru, plinu de viétila, insufletitul pentru progresu, unu poporu, care pricpe spiritulu timpului, si dupa modestele sale poteri nesuesce la perfectionare.

Industri'a este in timpulu de astadi mesur'a, cu care se cumpanesce valórea unui poporu..

In care mesura se desvóltă industri'a la unu poporu, in aceea inaintéda toti ceialalti factori, dela cari se conditionéda bunastarea lui, — comerciulu, agricultur'a, artele, sciintiele etc., pentru cát ea le nutresce si le incaldiesce pe toate.

Dar nu numai bas'a bunastarei si a civilisatiunei este ea, ci totuodata conservatoriulu libertatilor publice, pentru cát ea ne dà elementulu celu mai independentu in statu, — class'a de mijlocu, fără de care, se potu face lucruri mari, se potu cucerí popóre chiaru, libertatile inse castigate in cele mai multe casuri cu sangele, nu se potu conserva.

Dovada istoria'trecutului, si dovada presentele, cát acolo sunt libertatile cetatiene mai a deverate, unde class'a de mijlocu este mai desvoltata.

Patri'a nôstra preste totu este o tiéra agricola si nu se pôte lauda inca astadi, cu vreo industria desvoltata.

Pâna eri-alalta-eri: meserile si industri'a mica era totulu ce se cultivá la noi, dara si aceste mai multu prin elementulu germanu, importatu aici si provediutu cu privilegii anume pentru cultivarea industriei.

Chiaru si astadi totu acelu elementu este conducatoriulu pe acestu terenu; mai cu séma, acestuia sunt de a se multiamí orasiele patriei nôstre si stadiulu, in care se afla industria.

Nn 'se pôte negá inse, că barbatii seriosi si aduncu cugetatori din sinulu elementului domnitoriu, vediendo că statul nu mai este in stare se sustina pe toti cátii parasescu bancele scólei, că finantiele statului nu se potu vindecá pe cătu timpu pentru acoperirea recerintelor statului modernu ne marginim la modestele isvóre vechi, că colossal'a diferenția intre importu si esportu seracesce poporulu cu pasi gigantici — s'au apucat de lucru si cu totu zelulu nisuescu, că se destepte si desvólte in poporulu magiaru sensulu pentru industria si comerciu, se'lui invetie a le imbratiosia si cultiva.

Cu tóte aceste inse, legionu este numerulu acelora, cari preferu a traì numai din meritele predecessorilor loru, cari condamnédia ciocanul si resboiulu, si pretindu că statul se ingrigéasca de sustinerea loru.

Si eu me temu, că pâna candu pretensiunea acestora este menagiata, precum in fapta este, pâna candu in ochii societatii si in ai gubernului chiaru, diplom'a de industriari este inferioara celei de nobilu, pâna candu totu se mai inpartu inca diplome nobilitarie si se inpartu, pentru-că totu sunt inca ómeni, cari le ceru si cari punu pondu pe ele, zelulu braviloru initiatori nu va produce resultatulu dorit.

Dar chiaru aceste nesuntie puçinu efectu produc la poporulu romanu, pentru-că de elu este rece ânim'a celor de alta limba, elu nu este obiectulu ingrigirilor loru, dar nu vedemu semne de ingrigire nici chiaru acolo, de unde cu totu dreptulu amu potea astepta.

Vedemu de exemplu, că aplecarile poporului secuescu sunt studiate si considerate din tóte punctele de vedere.

Are aplecare spre industria: vine gubernulu si in mijlocul lui redica scoli industriale pe spesele statului.

Are aplecare spre prasirea vitelor sau spre agronomia, ilu cerca cu luminarea, ilu aplica la institutele si economiile de acésta natura ale statului.

Totu asemene se urmádia si cu celu magiaru.

Ei bine! se tacu de alte tinuturi ale patriei nôstre, intrebui numai: cu ce possede mai puçinu simtiu pentru industria decât Secuiulu, p. e. motiulu din muntii apuseni ai Transilvaniei, care cu productele sale de lemn cutriera mai întréga Ungaria?

Sau partile Beiusului si ale Vasîcou lui? din comitatulu Biharei, unde in fiacare comună se cultivava cátii unu ramu de industria?

Cu nimicu!

Si totusi nici în minte nu'i vine nimeniu, că si in acele parti se ridice institute, din care se invetie poporulu a se perfectiona, că din labórea sa se pôta trage unu folosu coresponditoriu osteneleloru sale.

In masse vietuescu agronomii nostri pe totu teritoriulu locuitu de ei; esista undeva in mijlocul loru vreo scóla de

agronomia, in care se se pôta perfectiona si agronomulu romanu in limb'a sa? nu esista

Suntemu dedati a fi intimpinati din partea compatriotilor nostri cu inputarea, că poporul romanu preste totu este mai inapoiat in toti ramii de cultura că multe alte popóre din patria.

Ei bine! chiaru de ar fi asia, cine pôrta vin'a?

Poporul romanu nici intr'unu casu!

N'are Romanulu alta vina, decât numerulu, tenacitatea si eminentele calitati, cu cari 'l-a inzestratu natur'a. (Asia e!)

Desvoltarea acestoru virtuti a trebuitu paralisata in trecutu prin legi apasatore pentru elu, si prin privilegie pentru altii, căci intre conditiuni egale pôte n'ar fi potutu concure cu elu acele popóre, caror u in urm'a credulitatii si blandetiei sale li-a sucesu a'lu a serví. (Durere! asia e!)

Sunt eternisate in condiciele de legi timpurile, candu Romanulu că atare, lipsitu in Transilvania de tóte drepturile politice, nu numai că nu avea facultate a se ocupa cu industria, dar nu'i era permisu nici macaru a purta vestimente mai fine (Asia e! reu destulu!)

Nu cu multu inainte de 1848 s'au intemplatu casuri, că abia a potutu intra Romanulu cu procesu in vre-unu tiechu de industriari. (Reu destulu!)

Chiar si astadi simtimu nefastele urmari ale aceloru timpuri, candu Romanulu in patri'a sa trebuiá se se dechiare de veneticu grecu, că se pôta intra in vreo companie de comercianti, carea că atare se bucurá de niscari privilegii. (Asia e!)

Industri'a la noi că in tóta lumea s'a intemeiatu si desvoltatu cu privilegii. Si astadi emulédia statele intru afarea mijlöceloru pentru protegerea ei.

Este deci uuu ramu alu culturei, care si chiaru intre împregiurari normale are lipsa de protectiune deosebita; éra sub persecutiuni nici cugetá nu se pôte la elu. (Asia e!)

Ei bine, on. adunare! Dupa seculi de suferintie, sub conditiunile ce vi-le enaraiu, are dreptu cineva a se mira de aceea, că aplecare spre industria nu este deplinu desvoltata in Romanu?

Aru avea dreptu cineva a judeca pe Romanu, daca aru nutriti antipatia chiaru cătra toti acei rami de cultura, pe carii din neamu in neamu nu 'i-a cunoscutu pentru-că nu'i era permisu a'i cultiva? (Durere! asia e!)

Este in dreptu cineva a judeca pe Romanu, pentru-că elu a remasu in derertrulu celoru privilegiati?

Asia credu, că omu seriosu si iubitoriu de dreptate, are numai se admire si puçinulu progresu, ce dupa unu timpu atâtu de scurtu, si cu mijlöce atâtu de modeste, pôte observa la Romanu pe tóte terenele de cultura, — căci Romanulu si astadi, in er'a egalei indreptatiri, deparate de a fi incuragiati din mijlöcele statului, la cari si elu contribue milioane, (dreptu este!) este avisatu numai la seraci'a sa, si inca si aci la totu pasulu paralisatu, denuntiatu, si suspicionatu in cele mai sante sintiente patriotice ale sale (Aplause! reu destulu!)

Espositiunile sunt astadi cunoscute de cele mai eficace ocasiuni: spre a se cunóisce popórele, a invetia unulu dela altulu, a nesui la emulare si prin ast'a la perfectionare (asia e!)

Se facu espositiuni generale pentru toti ramii de cultura, si se facu espositiuni mai restrinse; töte inse, că se póta corespunde pe deplinu destinatiunei loru, au se se bucure de spriginulu moralu si materialu alu statului.

Aceste conditiuni ne lipsescu noue cu totulu.

Unic'a autoritate nationala cu scopu culturalu, ce avemu in patria, „Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultura poporului romanu“, conformu chiamarei sale culturale, isi impususe problem'a de a incuragia si ramulu industriei.

La incepertulu activitatii sale, inca si in anulu 1862 a arangiatu o modesta espositiune in Brasovu, éra in adunarea sa generala din anulu trecutu aflatse, că a sositu timpulu, că se védia ce progresu au facutu Romanii in decursu de 19 ani, pe acestu terenu? dispusese deci: că in anulu acesta eu incéperile din diu'a de astadi, se se mai arangedie aici in Sibiu o espositiune industriala si de agricultura; — dar nici chiaru ei nu i'sa permisu acésta.

Precum sciti, ea si pusese in lucrare töte, că espositiunea se se arangedie sub prestigiulu si condescerea sa; inaltulu guvernui inse, dela care din sumele votate in bugetu anume spre asemenea scopuri, se ceruse unu ajutoriu de 2000 fl. pentru premii, a reflectat-o la strict'a observare a statutelor sale, interpretandu-le totu-odata astfelu: că intre marginile acelora nu este indreptatita a arangia espositiuni.

Façia cu acésta intrevenire a poterei, ce a avutu Asociatiunea se faca alta, decătu se se retraga?!

Astfelu a si urmatu.

Ceea ce n'a fostu permisu inse unei reuniuni, cu scopulu expresu in statute pentru „cultur'a poporului Romanu“, nu este interdisu nici unui cive alu statului; deci acei Români din Sibiu, alu caroru nume Ve sunt cunoscute din apelulu nostru, chiaru si din acelu motivu, că se paralisedie deprimatoarea impresiune ce a produsu sistarea in peptulu fiacarui Romanu — s'au resolvit u luá sub scutulu si respunderea loru arangiarea espositiunei sistate, si au facutu totu ce le-a fostu possibilu, că espositiunea, càtu de modesta, dara se se faca.

Recunoscemu că este unu lucru cam neusitatatu, că asemenei espositiuni se se arangedie numai din productele unui elementu, într'o tiéra, unde impreuna vietuescu mai multe popóra.

Asta inse provine: de o parte din natur'a Romanului, care tine multu la individualitatea sa nationala, si nu numai nu doresce a se mandri cu pene straine, că se tréca de mai multu decătu este, ci fericitu daca ilu lasa altii in pace, preferesce a se lipí chiaru de defectele sale, numai că elu se se póta manifestá in faç'a lumei, de aceea ce l'a datu Ddieu.

De alta parte provine de acolo, că espositiunea a fostu initiatu de cătra Asociatiune, carea conformu chiamarei sale, numai de a poporului romanu cultivare este datore, dara si in dreptu, a se ingrijí.

Si in fine acésta convine chiaru si inaltului guvernui, care in harti'a sa din 26 Iuniu a. c. Nr. 18784 adressata cătra Asociatiune, expresu accentuédia, că: „nu titululu nationalu alu espositiunei l'a indemnatu se incuiintiedie sistarea ei.“

De si este deci neusitata o asemenea espositiune, cu atătu mai interessanta, si in resultatele sale, într'o tiéra poliglota, cu atătu mai fructifera trebue se fia, că-ci servesce de

indennu popóralorū conlocuitóre, că se emuledie intre sine, se invetie unulu dela altulu, si se progresedie spre binele si in florirea mamei comune.

Că unulu care si pe timpulu, candu espositiunea éra fétulu Asociatiunei eramu la postulu ce amu onóre a'l'u ocupá astadi, — că unulu deci, care sum in cunosint'a tuturor anteactelor espositiunei, sum datoriu a Ve raportá, că intrevenirea guvernului, sau spunendu adeverulu, sistarea espositiunei initiate prin Asociatiune, imi place a crede: „contra intentiunei inaltului guvernui“, — a alteratu forte multu reusirea espositiunei nóstre.

Că-ci, de si inaltulu guvernui se esprimá categoricu, că caracterulu nationale alu espositiunei nu servesce de motivu pentru sistarea ei, poporulu nostru totusi, blandu si supusu poruncilor cum este elu din natura, mai ajutatu si de unii fricosi din intelligentia, apoi intimidatul prin altii, carii nu ne sunt amici, au interpretat intrevenirea gubernului, că espress'a voia a lui, că espositiunea romana se nu védia lumin'a; deci că se nu se espuna persecutiunilor organelor statului si pentru acestu lucru nevinovatu, la cele mai multe parti ale patriei s'au retrasu dela participare.

Afara de acésta s'a respandit u intentiune fam'a, că esponentii voru fi supusi la contributiuni noue, că obiectele espunende nu li se voru retramite, că aici domnescu morburi epidemice, si alte asemenea lucruri, cari töte au aflatu credientu la cei mai multi producenti, cari la incepertu erau aplecati a participá la espositiune.

In fine noue ne lipsesce autoritatea Asociatiunei, care in restimpu de 20 ani si-a sciutu cucerí increderea toturor Romanilor.

Noi nu dispunem de organele administratiunei publice, cari in contactu nemijlocit u poporulu sunt celu mai puternicu factoru pentru capacitatea lui la asemenea intreprinderi.

Nu ne bucuramu nici de spriginulu materiale alu statului si alu intreprinderilor de comunicatiune.

Că simpli civi, si cu mijloce materiale forte modeste, cum sunt toti Romanii, — n'amu dispusu nici de spese necesarie, că se tramitemu agenti la punctele cele mai insemnante, cari cu graiu viu se informedie pe producenti despre insemnatatea espositiunei.

Afara de aceste chiaru timpulu fisicu ne-a lipsit, că se desvoltamu agitatiunea necesaria, că-ci dela constituirea nostra pâna astadi suntu numai 52 de dile, pe candu altii pregatesc asemenea intreprinderi cu ani inainte.

Uniculu amicu sinceru ne-a fostu jurnalistic'a romana din patria; pe unde a potutu petrunde, ea s'a nisuitu se destepete si luminedie poporulu despre insemnatatea actului; éra cea straina, si cu deosebire cea magiara, incătu nu ne-a ignorat u totulu, 'si-a batutu jocu numai de intreprinderea nostra, sau a denuntiatu-o de unu lucru periculosu pentru statu, precum suntemu dedati a vedea denuntiatu astadi totu ce este romanescu.

O multime de obiecte deci, puse in vedere la incepertu, cari aru fi fostu margaritarele espositiunei nóstre, nu ni s'au tramsu din causele enumerate, cari töte isi tragu originea din intrevenirea gubernului.

Cu töte aceste veti aflá d-vóstra in modest'a nostra espositiune lucruri, cari dovedescu unu progresu inbucuratoriu

pe tóte terenele de cultura; ba veti aflá lucruri, lá cari dejá cu mandrie potemu atrage atentiuinea lumei civilisate, cu cari cetezu a afirma, că nu mi se va inputa de nemodestia, candu dicu celu puçinu atâta: că cu prospeete sigure de invingere potemu provocá la concurrentia pe vericare poporu din patria.

Talentulu, gustulu esteticu, diligentia si ingeniositatea femeiei romane se manifesta in espositiunea nostra intr'unu modu admirabilu.

Industri'a de casala a tierancei romane ar face onóre ori-carei natiuni civilisate!

Nu me simtiu competentu, nici capace a apretia dupa meritu sublimitatea obiectelor respuse din partea asilului „Elen'a Dómn'a“ din Bucuresci.

Ve va surprinde repede progresu alu meseriasiloru romani, cari la espositiunea precedenta asia dicêndu nici nu esistau, astadi cu capulu radicatu potu se se presente la ori-care espositiune.

Pe terenulu artelor inca veti gasi astfelu de talente, cari incuragiate dupa meritu, aru produce minuni.

Espositiunea nostra de altumintrea nu are menitiunea de a emula cu espositiunile altoru popore mai favorate de sorte.

Ea este espositiunea unui poporu, care abia pote numerá o generatiune nascuta intre referintie mai umane.

Ea are scopulu, că noi insine se ne cunoscem. Se vedemu cu ochii ce scimu si ce nu scimu!

Ce potemu dejá astadi presenta lumei că semnu de civilisatiune? si in care directiune avemu se ne desvoltamu tóte poterile, că se ne procuramu o stare mai buna, se progresam cu timpulu, si se potemu ajunge pe altii.

Din acestu punctu de vedere ve rogu eu, se binevoiti a judeca modest'a nostra intreprindere, pe care prin acésta o dechiaru de deschisa.

Flor'a phanerogama

din fostulu Districtu alu Naseudului.

De Florianu Porcius, Cav. alu ordinului corónei de feru class'a III. vice-capitanu emerit.

(Urmare).

II. Dicotyledone.

Pulegium Mill. *Pulegiu* (Puluiu).

P. vulgare Mill. (Mentha Pulegium L.). *P. vulgare* (Busuioculu cerbiloru). Lângă parae, pre balti, santiuri apatose.

Lavandula L. *Lavendula* (Aspicu, Spichinatu).

L. spica a. L. *L. spicata*. Cult.

Rosmarinus L. *Rusmarinu*.

R. officinalis L. *R. officinalu*. Cult.

Lycopus L. *Cervana* (Ciorvana).

L. europacus L. *C. européna*. Lângă parae, valcele, riuri, si pe alte locuri umede.

L. exaltatus L. fil. *C. exaltata*. Totu la asemenea locuri, inse mai raru, si nu in societate.

Salvia L. *Salvia* (Salbia, Selvia, Jale).

S. officinalis L. *S. officinala* (Salbia seu Jale de gradina). Cult.

S. verticillata L. *S. verticelata*. Pre praturi, cumpuri, lângă cali, garduri.

S. sylvestris L. *S. selbateca*. Pre colini, agrii, prin tufisiuri.

S. pratensis L. *S. de praturi*. Pre praturi, cumpuri, lângă cali

S. glutinosa L. *S. lipicosa* (Pe ací se numesce „Cocénu caprescu“). La marginea padurilor si prin tufisiuri in reg. montana.

Ocymum L. *Busiocu* (Busuiocu).

O. Basilicum L. *B. de gradina*. Cult.

Origanum L. *Mageranu* (Sovêrvu).

O. vulgare L. *M. selbatecu* (Sovêrvu, Solovêrvu, Sovovêrvu Dostu, Milota). La marginea padurilor, prin tufisiuri, pâna in reg. subalpina.

O. megastachium (Or. creticum D. C.). Totu ací, mai raru.

O. Majorana L. *M. de gradina* (Magereanu). Cult.

Thymus L. *Cimbru* (Cimbrisoru).

Th. vulgaris L. *C. de gradina*. Cult.

Th. Chamaedrys Fries a *sylvestris* (Th. sylvestris Schreb.). *C. dumbetescu*. Prin poieni, la marginea padurilor.

Th. lanuginosus Schkuhr (non Link). *C. lanosu* (Cimbrisoru, Sierpunu, Sierpuelu, Sierpunele). Pre colini la locuri espusé solei.

Th. pulegioides Lang. *C. pulegioidu*. Pre locuri subalpine la Mihaia'sa si Corongisiu, forma transitoria in Th. pulcherrimus Schur.

Th. pulcherrimus Schur. *C. alpestru*. Pre alpii Ineu, Corongisiu, Obersi'a-Rebri, Cis'a, Galati, Gemenea, Gergeleu. Plânta distinctiva si frumosa, care provine numai in reg. alpina.

Th. montanus W. K. *C. montanu*. In regiunea montana pre la marginea de paduri si prin tufisiuri.

O. floribus albis. Totu ací, inse raru.

O. clandestinus (Th. clandestinus Schur ca specia distinctiva). Totu ací, inca raru. Corol'a si staminele nu mai lungi decat calicele. Detrece prin forme intermediare in form'a normala.

Plântelete indicate in B. Tr. 1213, — F. Fl. Tr. 230 si S. E. Tr. 2823 sub numirea de Th. montanus W. K. pre alpii dela Rodn'a, Corongisiu, Galati si Gemenea se referesc parte la Th. pulegioides Lang, si parte la Th. pulcherrimus Schur.

Th. pannonicus All. *C. panonicu*. Pre colini, praturi.

Th. angustifolius Pers. *C. angustu'n foi*. Pre locuri seci, arenose, petrose in reg. inferioara.

Th. comosus Heuff. *C. comosu*. Dupa H. V. X. J. p. 140 si F. Fl. Tr. 2305 indicat pre alpele Ineu.

Th. humifusus Bernh. *C. târlitu*. Dupa F. Fl. Tr. 2302. indicat totu pre alpele Ineu, si in fine

Th. acicularis W. K. a. *micranthus* Schur. *C. acicularu*. Dupa S. E. Tr. 2818, a. indicat pre alpii dela Rodn'a, nu le-amu afiatu.

Th. comosus Heuff (Th. transsilvanicus Schur) 'lu posedea din tienutul Sebesiului si a Clusiului, era Th. acicularis W. K. (dupa Ung. Diagn. p. 99, forma dela Th. angustifolius) din Croati'a. Ambele acestea specii nu provin pre alpii dela Rodn'a. Th. humifusus Bernh. 'mi este necunoscut; fiindu inse că acesta se afla indicat pre alpele Ineu sum de parere că se referesc la Th. pulcherrimus Schur.

Satureja L. *Pipernitia* (Cimbru).
S. hortensis L. *P. de gradina* (Cimbru de gradina.) Cult.

Melissa Benth. *Matacina* (Érb'a stupului).

M. Clinopodium Benth. (Clinopodium vulgare L.). *M. vulgaris* (Isma selbateca, Érb'a stupului). Prin tufisiuri, spineturi, paduri rare.

M. officinalis L. *M. officinalis* (Matacina séu minta turcésca). Cult. spre scopuri medicinale de casa.

M. alpina Benth. (Calamintha alpina Lam. Thymus alpinus L.). *M. alpina*. (Cimbru de munte, Ism'a muntilor). Pre locuri erbose in reg. superioara-montana, subalpina si alpina.

M. Acinos Benth. (Calamintha Acinos Clairv.). *M. seca*. Pre locuri petrose séu arenose, sterile.

M. grandiflora L. *M. grandiflora*. Dupa F. Fl. Tr. 2315 indicata pre alpele Ineu, si

M. patavina Benth. *M. patavina*. Dupa F. Fl. Tr. 2313 indicata pre alpele Corongisu, nu le-amu aflatu.

Hyssopus L. *Isopu*.

H. officinalis L. *I. officinalis* (Cimbru de celu bunu, C. de gradina). Cult. cu flori violete, purpuri si albe.

Scutellaria L. *Scutellaria* (Casca).

Sc. galericulata L. *S. vulgaris*.

α. forma gen. Calicele de totu glabru (neperosu). Langa parae, balti, riuri, lacuri, de comunu la locuri umbróse.

β. puberula. Calicele scurtu si mole perosu (puberulu), inse nu glandulosu-pubescentu, foile ca la form'a α. La locuri mai deschise si mai putieni umede (Mocodu).

S. hastifolia L. *Sc. hastata*. Pre campuri, praturi, la locuri umede in reg. inferioara.

S. alpina L. *Sc. alpina*. Dupa F. Fl. Tr. 2366 indicata pre alpele Ineu nu amu aflatu.

Prunella L. *Siopèrlaritia*.

P. alba Pall. *S. alba*.

α. integrifolia.

β. pinnatifida (P. laciniata L.). Ambele forme pre colini, campuri, langa cali.

P. vulgaris L. *S. vulgaris* (Busuiocu de campu seu B. rosiu). Pre campuri, pascatorii, langa cali din reg. inferioara pana pre alpi. Pre alpele Isvorulu-mare amu aflatu exemplare abia de 5 cm. inaltime.

P. grandiflora Jacq. *S. grandiflora*.

α. foliis integris.

β. foliis pinnatifidis (β. pinnatifida Gaud). Pre colini, pascatorii.

Nepeta L. *Catusnica*.

N. Cataria L. *C. vulgaris* (Érb'a ventului, Érb'a mîtiei, Erba flocosa). Langa cali, garduri, muri, pre ruinaturi, prin tufisiuri.

N. nuda L. β. violacea Vill. (N. pannonica Jacq.). *C. pannonica*. Prin poieni, tufisiuri, la marginea padurilor.

Glechoma L. *Ranunchiora* (Rotundióra, Silnicu).

Gl. hederacea L. *R. vulgaris*.

β. major. Ambele forme prin tufisiuri, pometuri, langa garduri, la marginea padurilor. Mai rar ca cea urmatore.

Gl. hirsuta W. K. *R. asprisiora*. Totu la asemenea locuri.

Dracocephalum L. *Draculetiu* (Capu de smeul, Matacina, Mataciune).

Dr. Moldavica L. *Dr. moldovenescu* (Mataciune moldoveneasca, M. turcesca). Cult.

Dr. Ruyschiana L. *Dr. sedicu*. Dupa F. Fl. Tr. 2330 indicat pre alpele Ineu nu amu aflatu, si nici nu potu crede se provina. Numai cultivata prin gradini amu vediutu in Transilvania.

Melittis L. *Dumbrovnicu* (Dubravniciu, Dobrovnica, Docrovnicu).

M. Melissopyllum L. *D. miroisoriu*.

β. grandiflora (M. grandiflora Sm.). Prin paduri, tufisiuri din reg. inferioara pana in cea subalpina. Form'a β. se distinge prin aceea, ca calicele este 4 dentiatu, apoi corala ceva mai mare.

Lamium L. *Ursicica* (Ursica morta).

L. album L. *U. alba*. Prin bercuri, tufisiuri, spineturi, pometuri.

L. amplexicaule L. *U. orbita*.

β. clandestinum (L. clandestinum Rchb). Pre locuri cultivate in Valea Sieului si a Muresului. In Valea Somesului, Borgoului si Bistritiei-auria nu amu vediutu.

L. maculatum L. *U. maculata*. Prin bercuri, tufisiuri, la marginea padurilor pana in reg. subalpina. Variaza cu foile maculate si nemaculate.

L. cupreum S. K. N. *U. cuprina*. Dupa S. E. Tr. 2862 indicata pre alpii dela Rodna nu amu vediutu.

L. purpureum L. *U. purpuria*. Prin gradini, spineturi, pre agrii.

β. floribus albis. Totu la asemenea locuri, raru.

Galeobdolon Huds. *Galbinitia*.

G. luteum Huds. *G. vulgaris*. Prin tufisiuri si paduri.

Leonurus L. *Leonura* (Talp'a gâscei).

L. Cardiaca L. *L. de stomachu* (Talp'a gâscei, Crést'a cocosului, Erba flocosa, Cione). Langa garduri, cali, pre ruinaturi, prin tufisiuri.

Chaiturus Host. *Mitiasiéra* (Talp'a lupului).

Ch. Marrubiastrum Rchb. *M. leonuroidea* (Cód'a mitiei). Langa cali, garduri, prin paduri, pre ruinaturi.

Galeopsis L. *Zébre* (Faç'a mitiei).

G. versicolor Curt. *Z. versicolora*. La locuri umbróse si ceva umede, langa parae.

β. unicolor mihi. Labia inferioara fara de macula vineta. Totu aci, raru.

G. pubescens Bess. *Z. pubescens*. Langa garduri, pre razore, prin tufisiuri.

β. albiloba. Totu la asemenea locuri, inse mai umbrite.

G. Tetrachit L. *Z. aspra*. Pre razore, ruinaturi, langa garduri, prin tufisiuri, intre semenaturi.

β. bifida (G. bifida Boenigh). Pre locuri mai sterile.

G. Ladanum L. *Z. sermana*. Pre locuri sterile, petrose seu arenose.

G. angustifolia Ehrh. *Z. angusta 'n foi*. Totu pre locuri petrose, stancose seu arenose.

Stachys L. *Stachide* (Jale, Siale).

St. recta L. *St. erecta*. Pre colini la locu arenosu seu petrosu.

St. annua L. *St. anualu*. Pre agrii, razóre, intre semenaturi.

St. sylvatica L. *St. selbatecu*. Prin paduri, bercuri, tufi-

siuri, la locuri umede.

St. alpina L. *St. alpinu*. Prin paduri in reg. montana si subalpina.

St. germanica L. *St. germânu*. Pre colini la locuri macre.

St. palustris L. *St. de paludine*.

α. form'a gen.

β. pubescens (St. segetum Hagen). Pre razóre, intre semenaturi, la locu umed, lângă parae, valcele.

Betonica L. *Betonica*.

B. officinalis L. β. stricta Ait. *B. officinala* (Vindecé, Érb'a taiaturei, Érba de rane). Pre praturi, pascatorii, prin paduri rare, poieni.

B. hirsuta L. *B. aspra*. Dupa F. Fl. Tr. 2356 indicata pre alpele Ineu, si

B. Alopecurus L. *B. galbinia*. Dupa F. Fl. Tr. 2357 indicata totu pre alpele Ineu nu le-amu aflatu.

Ballota L. *Catusia*.

B. nigra L. *C. négira*.

α. foetida (B. foetida Lam).

β. floribus albis (B. alba L.).

γ. ruderale (B. ruderale Fries).

Tôte acestea forme prin tufisiuri, lângă cali, garduri, muri.

Phlomis L. *Solovêrvitria*.

Phl. tuberosa L. *S. tuberosa*. Dupa H. V. X. J. p. 127 si F. Fl. Tr. 2365 indicata la Rodn'a nu amu vediutu nici aci si nici in altu locu din acestu tienutu.

Phleboanthe Tausch. *Lâncetôsa*.

Phl. Laxmanni Tausch (Ajuga Laxmanni Benth. Teucrium Laxmanni L.). *L-s'a lui Laxmann*. Dupa F. Fl. Tr. 2382 indicata pre alpele Ineu cu? nu amu aflatu nicairi in acestu tienutu.

Ajuga L. *Vineritia*.

A. genevensis L. *V. vulgaris*. Prin poieni, taiaturi de padure, tufisiuri, pre pascatorii.

A. reptans L. *V. reptanta*. Pre cîmpuri, pascatorii, la marginile padurilor.

β. *alpina* Vill. Fara de stoloni, séu cu stoloni forte scurti. In reg. montana, raru.

Teucrium L. *Dumbetiu*.

T. Chamaedrys L. *D. nobilu*. Pre locuri seci, petróse.

Scorodonia Mönch. *Salviutia*.

S. heteromala Mönch. (Teucrium Scorodonia L.). *S. vulgaris*. Dupa B. Tr. 1151 si F. Fl. Tr. 2388 indicata la comun'a Rodn'a-noua nu amu aflatu.

Cerinthe L. *Cericica*.

C. alpina Kit. (C. quinquemaculata Wahlbrg — non C. maculata M. B.). *C. alpina*. Pre alpi cu substratu de varu.

C. minor L. *C. mica*.

β. *maculata* (C. maculata M. B. — non Wahlbrg). Pre agrii, cîmpuri, prin tufisiuri, spineturi.

Heliotropium L. *Heliotropu* (Ochii sôrelui).

H. europaeum L. *H. europeanu*. Pre locuri cultivate arenose.

H. peruvianum L. *H. peruvianu*. Cult.

Echium L. *Viperica* (Capulu viverei séu viperei).

E. vulgare L. *V. vulgaris*. Pre agrii, ruinaturi, locuri deserte, lângă cali.

β. *albiflora*. Totu pre atari locuri, raru.

Symphytum L. *Lutatena* (Tatena).

S. officinale L. *L. officinala*. (Pre aci se numesce Érb'a lui Tatenu). Lângă parae si riuri, pre locuri umede in tufi-siuri si bercuri.

β. *albiflorum* (S. bohemicum Schm.). Totu aci, raru.

S. cordatum W. K. *L. cordata*. Prin paduri in reg. montana si subalpina.

S. tuberosum Iacq. *L. tuberosa*. Prin tufisiuri si paduri in reg. inferioara si montana.

Nonnea Med. *Nonea*.

N. pulla D. C. *N. bruneta*. Pre locuri arenose, printre semenaturi in Valea Sieului si Muresiului. In celealte vali nu amu vediutu.

Anchusa L. *Limbaritia* (Limb'a boului).

A. officinalis L. *L. officinala* (Érba de bou selbatecu, Rosii, Mirutia). Pre agrii, cîmpuri, ruinaturi, lângă cali, adeseori in grupe mari.

Borrago L. *Borantia* (Aratielu, Otratielu).

B. officinalis L. *B. officinala*. Cult.

Pulmonaria L. *Pulmonaria* (Plumînarica, Mierea ur-sului, Sudoréle).

P. rubra S. K. (P. transsilvanica Schur). *P. transsilvanica*. Prin paduri, apoi la locuri umbróse si umede in reg. montana subalpina si alpina.

P. officinalis L. *P. officinala* (Cuscrisioru, Plumânără, Érb'a plumânei). Prin bercuri, paduri, tufisiuri, la locuri umede.

P. angustifolia L. *P. angusta'n' foi*. Prin tufisiuri si bercuri ici, colea, specialmente in Valea Sieului.

β. *oblongata* Schrad. Totu aci, raru.

Lithospermum L. *Litospermu* (Meiu paserescu).

L. arvense L. *L. de agrii*. Pre agrii si cîmpuri, in Valea Sieului si Muresiului.

L. officinale L. *L. officinalu*. Pre razóre, ruinaturi, lângă cali, inca in acestea douse vali.

Myosotis L. *Sierpelitia* (Urechi'a siorecelui, Nu me uită, Ochiulu sierpelui).

M. stricta Link. *S. stricta*. Pre locuri mai multu arenose, petróse.

M. hispida Schlechtend. *S. asprisiora*. Pre colini, razóre, locuri cultivate.

M. sylvatica Hoffm. *S. selbacea*. Prin paduri si tufisiuri in reg. inferioara si montana.

M. svaveolens Kit (M. alpestris Schmidt). *S. alpêstra*. Pre locuri umede in reg. alpina pîna preste 2200 m.

β. *albiflora* (M. lactea Böningh.). Din form'a normala cult. in gradina.

M. variabilis Angel. *S. variabila*. La locuri umede, lângă parae, in reg. montana si subalpina. Florile mari, pistilul mai lung decât calicele, tubulu corolei la urma inca odata asiatică de lungu câtu calicele. Antherele vomirule preste fornicéle. Obvinu inse si forme intermediare intre M. variabilis Ang. si M. sylvatica Hoffm.

- M. intermedia** Link. *S. intermedia*. Pre agrii, cîmpuri. Difera de M. sylvatica esentalminte prin limbulu corolei, care este concavu, si nu planu.
- M. sparsiflora** Mikan. *S. respandita*. Pre locuri umede si umbróse in reg. inferioara.
- M. caespitosa** Schultz. *S. intufosiata*. Pre locuri paludinóse, uliginóse si umbróse, lîngă lacuri.
- M. palustris** Wither. *S. de paludine*. Lîngă lacuri, parae, valcele, pre locuri paludinóse, turfóse.
- β. *albiflora*. Totu ací, mai raru.

Eritrichium Schrad. *Scorpiionitia*.

- E. nanum** Schrad. (*Myosotis nana* Vill.). *Sc. inpilita*. Pre alpii Mihaias'a si Corongisiu, substratu de varu. Pre alpele Ineu (F. Fl. Tr. 2108) nu amu aflatu.

Echinopspermum Swartz. *Aricelu*.

- E. deflexum** Lehm. *A. debelatu*. In Valea Bistritei-aurei, lîngă Cârlibav'a-Transilvaniei. Pre alpele Ineu (F. Fl. Tr. 2058) nu amu aflatu.
- E. Lappula** Lehm. *A. bursucatu*. Pre locuri arenóse, ruinaturi, lîngă cali la comun'a Mocodu, apoi in Valea Sieului si Muresiului.

Dupa B. Tr. 232, — F. Fl. Tr. 2057 si S. E. Tr. 2497, b. subalpinum, se afla indicata acésta specia si pre alpele Gemenea. Abstragîndu dela acea, că nici pre acestu alpe si nici pre alti alpi nu amu aflatu acésta specia, nici nu credu că pôte proveni pre alpi o atare plânta, care preste totu loculu 'si are loculu natalu numai in regiunea inferioara.

- Cynoglossum** L. *Ararielu* (Aratielu, Limb'a cânelui).
C. officinale L. *A. officinalu*. Lîngă cali, garduri, muri, pre ruinaturi.

Asperugo L. *Asprisiora*.

- A. procumbens** L. *A. procumbenta*. Pre ruinaturi, locuri deserte, necultivate.

- Convolvulus** L. *Volbura* (Holbura, Forfecari).
C. arvensis L. *V. de agrii* (Forfecariu). Pre araturi, razore, in gradini.
C. Sepium L. *V. mare* (Volbura de garduri. Pre ací se numesce: Cup'a vasei). Lîngă garduri, prin tufisiuri, spineturi.
C. sylvaticus W. K. *V. selbataca*. Cult.
C. tricolor L. *V. tricolora*. Cult.

Ipomoea Lam. *Ipomea* (Urcatóre).

- I. purpurea** Lam. (*Pharbitis hispida* Chois.). *I. purpuria*. Cult.
 β. *foliis trilobatis*. Intre forma normala, raru.

- Cuscuta** L. *Cuscuta* (Iritia, Initia, Intortielu, Tortielu).
C. europaea L. *C. europeana*. Plânta parasitica pre Urtica, Humulus, Trifolium, Vicia, Dianthus, &.
C. Schkuhriana Pfeiff. *C. mare*. Parasitica pre Urtica, Humulus, Telekia speciosa, &.

Se destinge de specia precedenta prin deficitulu scamelor din internulu corolei, apoi glomerulele floricelelor suntu cele mai mari dintre toate speciile florei germane.

- C. Epythimum** Smith. (*C. minor* D. C.). *C. mitit*. Parasitica pre Thymus, Trifolium, Genista, Vicia, Graminee, &. **O. Epilinum** Weihe. *C. de inu*. Cu deosebire pre Linum usitatissimum, Camelina.

Polemonium L. *Polemoniu* (Sear'a domnului, Scaricé).

- P. coeruleum** L. *P. albastru*. Lîngă fluvii si riuri, apoi pe alte localitati umede-arenóse seu uliginóse in reg. montana. (Lîngă fluviile Somesiu si Bistrit'a-auria. Susu pre alpi, si anume pre Virvulu-Omului, Lapadn'a, Rotund'a si Ineu (B. Tr. 295 si F. Fl. Tr. 2045) nu amu vediutu.

β. *floribus albis*. Cult.

Phlox L. *Ploscutia*.

- Phl. panniculata** L. *Pl. paniculata* (Brumarele). Cult.
Phl. Drumondii Hooock. *Pl-t'a lui Drumondi*. Cult.
Phl. glaberrima L. *Pl. golasica*. Cult.

Gentiana L. *Gentiana* (Gintiura. Eugera).

- G. lutea** L. *G. galbina*. Pre alpi la locuri erbóse (Ineu, Corongisiu, Cisi'a, Putredulu, Gemenea, Galati, Mihaias'a, Gergeleu, Obersi'a-Rebri). Radacin'a grósa si lunga se pune in vinarsu, spre a-i dá unu gustu amaru.
- G. punctata** L. *G. punctata*. Pre pascatoriiile alpine si subalpine, mai de comunu decâtua specia precedenta.
- G. cruciata** L. *G. cruciata* (Fierea pamentului). Pre colini si prin poieni.
- G. asclepiadea** L. *G. brilionoida*. Prin poieni si la marginea padurilor in reg. montana si subalpina.
- G. Pneumonanthe** L. *G. vulgaris*. Pre praturi si pascatorii la locuri umede seu uliginóse.
- G. tenella** Rothb. (*G. glacialis* Thom). *G. glacialis*. Amu aflatu numai pre alpele Ineu. Pre alpii Corongisiu si Galati (H. V. X. J. p. 149 si F. Fl. Tr. 2035) nu amu vediutu.
- G. Amarella** L. *G. amara*. Pre locuri umede in reg. montana si subalpina.

β. *flavescens* (*G. flava* May.). In regiunea subalpina, raru.

- G. germanica** Willd. *G. germanica*. Prin poieni si tufisiuri la locuri umede.
- G. obtusifolia** Willd. (*G. spathulata* Bartl.). *G. spatulata*. Prin poieni, mai raru.
- G. nivalis** L. *G. de néua*. Pre alpii Ineu, Putredulu, Cisi'a, Gemenea.
- G. aestiva** Röm. & Schult. (*G. angulosa* M. B.). *G. de véra*. Pre pascatorii in reg. subalpina si alpina.
- G. verna** L. *G. de primavéra*. Dupa H. V. X. J. p. 149 si F. Fl. Tr. 2026 indicata pre alpele Ineu si Corongisiu nu provine ací si se referesce la specia precedenta. De altcumu distinctiunea intre ambele acestea specii este subtila.

- G. bavarica** L. *G. bavarica*. Dupa F. Fl. Tr. 2024 indicata pre alpele Corongisiu nu amu aflatu, si credu că si acésta specia se referesce totu la *G. aestiva*.
- G. excisa** Presl. *G. incrustata*. (Pre ací se numesce „Ocincéve,“ si „Cupe“). Pre praturi subalpine si alpine.
- G. acaulis** L. *G. ológa*. Dupa B. Tr. 410, — H. V. X. J. p. 139 si F. Fl. Tr. 2022 indicata pre alpii Stolu, Galati. Ineu, Arsulu si Ciblesiu inca se referesce la specia precedenta, de óre-ce eu atâtua pre acesti alpi, cătu si pre altii din acestu tienutu numai specia precedenta amu aflatu, si se pote fi intemplatu, că diferint'a cea subtila la form'a dentilor calicelui a produs o erore in determinare.

- G. frigida** Haenke. *G. frigurósa*. Pre alpele Ineu.

Urmatorele specii:

- G. prostrata** Haenke. *G. prostrata*. Dupa S. E. Tr. 2475 indicata pre alpele Ineu;
- G. nana** Wulf. *G. inpilita*. Dupa S. E. Tr. 2479 indicata totu pre alpele Ineu;
- G. Gaudiniana** Thom. *G. gaudiniana*. Dupa F. Fl. Tr. 2013 cindiatu inca pre alpele Ineu, si in fine

G. campestris L. *G. campéstra*. Dupa B. Tr. 418 si F. Fl. Tr. 2031 indicata pre alpii Borgoului: Vîrvulu-Gruilui si Hait'a, pâna acumu nu le-amu aflatu in acestu tienutu.

Swertia L. *Swertia* (Sfârlóga).

Sw. alpestris Bmgt. *Sv. alpéstra*. Pre alpii Corongisiu, Mihaias'a, Gergeleu, Gemenea, Galati, Stolu.

Sw. perennis L. *Sv. perenala*. Dupa F. Fl. Tr. 2008 indicata la Dragaias'a nu amu aflatu, de si locurile morastenose de ací suntu corespondietore naturei acestei plante.

Plantele de acésta numire indicate in B. Tr. 401 pre alpii Stolu, Galati, Gemenea se referescu la Sw. alpestris Bmgt.

Sw. punctata Bmgt. *Sv. punctata*. (Ung. Diagn. p. 84). Dupa B. Tr. 402, — H. V. X. J. p. 149, — F. Fl. Tr. 2010 si S. E. Tr. 2454 indicata pre alpii dela Rodn'a: Galati, Corongisiu si Gemenea pâna acumu nu amu aflatu.

Eu amu vediutu mai multe sute de Swertia pre alpii numiti mai susu, inse in stare prospeta nici un'a cu corole flavescente si cu puncte negre-violete. Nu potu intrelasá observarea, cumcă colorea originaria intunecatuvioleta a corolei dela Sw. alpestris Bmgt. uneori inca in tempulu uscatului, mai adeseori inse in erbariu se perde si devine galbinia, si acésta impregiurare a potutu dà ansa la presupunerea despre Sw. punctata Bmgt. relative la plantele de pre acesti alpi.

Chlora L. *Amaréla* (Hloru).

Chl. perfoliata L. *A. perfoliata*. Dupa B. Tr. 680, — F. Fl. Tr. 2007 si S. E. Tr. 2444 indicata pre praturi umede la Rodn'a-noua si cîtra Cârlibav'a nu amu aflatu.

Erythraea Rich. *Potróca* (Fierea séu Hierea pamentului).

E. Centaurium Pers. *P. vulgara*. Pre praturi, cîmpuri, pascatorii, colini erbose.

β . *capitata* (E. capitata R. & S.). Totu ací.

E. pulchella Fries. (E. ramosissima Pers.). *P. frumosica*. Pre praturi si pascatorii la locu ceva umed.

β . *depauperata* (Chironia Vaillantii Schm.). Totu ací.

Menyanthes L. *Trifoiste*.

M. trifoliata L. *Tr. amara* (Trifoiu amaru, Trifoiu de lacu). Pre lacuri si locuri uliginose la Rodn'a-vechia, Rodn'a-noua, Cosn'a, Ilv'a-mica (pre Strîmb'a) si Rusii-munti.

Vinca L. *Barbanogu* (Cununitia, Saschiu, Saseu, Fonchiu).

V. minor L. *B. micu*. Prin paduri, tufisuri, apoi straplantat prin gradini.

Asclepias L. *Briliónca*.

A. Vincetoxicum L. (Vincetoxicum officinale Mönch. Cyanochum Vincetoxicum Rob. Br.). *B. vulgaris*. Pre colini petrose prin tufisuri, la marginea padurilor.

A. Cornuti Decaisn (A. syriaca L.). *B. assirica*. Cult.

Andromeda L. *Andromeda* (Ruginare).

A. palifolia L. *A. cornuta*. Pre locuri turfose-paludinose la Cosn'a.

Arctostaphylos Adaus. *Strugurelu* (Strugurulu urzului).

A. officinalis Wim. & Grab. (A. Uva ursi Spr. Arbutus Uva ursi L.). *Str. officinalu*. Dupa B. Tr. 741, — F. Fl. Tr. 1975 si S. E. Tr. 2416 indicata pre alpele Petrosu (confiniu cu comitatulu Muresiu-Turd'a) nu amu aflatu.

Rhododendron L. *Merisioru* (Bojoru).

Rh. myrtifolium S. K. *M. carpaticu*. Pre alpi inalti.

Rh. ferrugineum Jacq. *M. ruginosu*. Dupa B. Tr. 736 indicatu pre alpii Vîrvulu-Omului si Gemenea se referescu la specia precedenta.

Azalea L. *Azalea*.

A. procumbens L. *A. procumbenta*. Pre alpi.

Moneses Salisb. *Perisiora*.

M. grandiflora Salisb. (Pyrola uniflora L.). *P. grandiflora*. Prin paduri montane.

Pyrola L. *Perisioru* (Verdétia de iarna).

P. rotundifolia L. *P. rotundu*. Prin paduri frondose.

P. secunda L. *P. unilateralu*. Prin paduri montane.

P. minor L. *P. mititelu*. Prin paduri montane si subalpine.

P. media Swartz. *P. mediu*. Dupa H. V. X. J. p. 148 si F. Fl. Tr. 1988 indicat pre alpele Corongisiu nu amu aflatu.

Vaccinium L. *Afinu* (Afin, Merisiore).

V. Myrtillus L. *A. vulgaru* (Afin). Prin paduri montane.

V. Vitis Idaea L. *A. rosiu*. (Cocaza. In Bucovina se numesce „Merisiore“). Prin paduri de bradetu in reg. montana si subalpina, asemenea si pre locuri turfose-morastenose la comun'a Cosn'a. In partea Bucovinei de cîtra Transilvaniei bobitiele acestei specie se muréza in butlane, si pre cîtu bobitiele, asiá si ap'a acra se consuma in posturi, apoi altcumu servesce si că medicina laxativa.

Plantele, ce provinu in regiune mai inalta, suntu mai mici, si acestea reprezinta variatiunea: a. *alpinum* S. E. Tr. 2401, a.

V. uliginosum L. *A. uliginosu* (Afinu de munte). Pre locuri subalpine si alpine dela 1400—2200 m.

Plantele dela 8—15 cm. Cele ce provinu in reg. mai inalta suntu mai mici si acestea constituiescu variat. *alpina*, minima S. E. Tr. 2403, a.

Oxycoceos Tourn. *Afinitia* (Pomitia).

O. palustris Pers. (Schollera Oxycoceos Roth). *A. de paludine*. Pre locuri morastenose-turfose la Cosn'a.

Bruckenthalia Rehb. *Ericica*.

Br. spiculifolia Rchb. (Erica spiculifolia Salisb.). *E. transsilvana*. Dupa H. V. X. J. p. 139, — F. Fl. Tr. 1981 si S. E. Tr. 2406 indicata pre alpii dela Rodn'a (Ineu) nu amu aflatu.

Lobelia L. *Lobelia*.

L. erinus L. *L. respândita*. Cult.

Campanula L. *Campanula*. (Clopotielu).

C. Scheuchzeri Vill. C—l'a lui Scheuchzer.

α . *glabra* (C. linifolia D. C. — non Scop.). Forma normala. Pre pascatorii subalpine prin érba la locuri petrose stâncose.

β . *dacica* (C. dacica mihi). Pre stânci séu intre crepaturile stânilor in reg. subalpina si alpina pre muntii Ineu, Corongisiu, Mihaias'a, Galati, Gemenea, Gergeleu, Obers'a-Rebri, Struniorulu. Tulpin'a dela 0.08—0.24 m. uniflora, séu rareori racemosa bi-triflora, deodata cu foile de totu glabra. Foile fasciculiloru sterili lungu-petiolate, reniforme, cordate séu ovate, celea tulpinale lineare, 25—50 m/m lungi si 2—6 m/m late, pre margini intregi (integerrima), patente si cu deosebire cele mai susu falcate. Corola mare, campanulata, nutanta — nu erecta — pâna la $1/4$ parte 5 fida, dentii rotunditi, scurtu ascutiti. Laciniile calicelui linearu-subulate, patente séu ceva re-

curbate, de diumatate, séu mai asiá de lungi cătu corol'a. Stă la mediocu intre C. Scheuchzerii Vill. si C. carnica Schiede, totusi mai aprope de cea dintăiu.

Incătu ar fi identica acésta plânta cu C. Scheuchzerii Vill. d. stenophylla S. E. Tr. 2394, d. nu potu scí, pen-trucă eu pre acést'a nu o amu vediutu.

γ. hirta (C. valdensis All. C. uniflora Vill.), care dupa B. Tr. 299, H. V. X. J. p. 138 si 148, — F. Fl. Tr. 1932 si S. E. Tr. 2394 este indicata pre alpii Virvulu-Omului, Ineu si Corongisiu, nu amu aflatu.

C. rotundifolia L. C. rotunda 'n foi.

α. vulgaris.

αα. forma glabra.

ββ. forma parum pilosa.

γγ. forma hirta. Pre praturi, pascatorii, colini, prin tufisiuri, lângă paduri.

β. tennifolia Hoffm. In regiunea montana.

γ. alpestris (C. Baumgartenii Beck). Pre pascatorii erbóse in reg. subalpina si alpina.

δ. multiflora (C. Hostii Bmg.).

αα. floribus parvis, panniculatis,

ββ. floribus parvis, racemosis.

γγ. floribus magnis, panniculatis.

δδ. floribus magnis, racemosis.

Tôte acestea forme prin poieni si la marginea padurilor in reg. montana si subalpina.

Variatiunea β. tennifolia Hoffm. F. Fl. Tr. 1930 β. cu provocare la citatulu B. Tr. 299 ar apartiené la C. Scheuchzerii Vill. β. dacica mihi.

C. arcuata Schur. C. arcuata. Care deodata cu variatiunea.

β. sub rhomboidalis (C. Bielzii Schur) dupa H. V. X. J. p. 138, S. E. Tr. 2400, a. F. Fl. Tr. 1937 se afla indicate pre alpii Ineu si Ciblesiu, nu le cunoscu. Este inse probabil, că apartien la vre-un'a dintre formele variat. sub δ. a speciei precedente.

C. redux S. K. N. C. redusa. Dupa F. Fl. Tr. 1935, — S. E. Tr. 2395 si N. M. E. p. 140 indicata pre alpele Corongisiu.

C. pulla L. C. intunecata. Dupa B. Tr. 296 si F. Fl. Tr. 1926 indicata pre muntii Lopadn'a si Rotund'a.

C. excisa Schleih. C. crestata. Dupa F. Fl. Tr. 1927 indicata pre alpele Ineu, si

C. pusilla Haenke. C. pusila. Dupa B. Tr. 298 si F. Fl. Tr. 1929 indicata pre Virvulu-Struniorului, Virvulu-Haiti si Petrosulu, nu le-amu aflatu.

C. patula L. C. respandita. Pre praturi, pascatorii, cîmpuri, prin tufisiuri, bercuri, poieni.

β. flaccida (C. neglecta R. & S.). Totu pre asemenea locuri

γ. floribus albis. Totu aci, raru.

Observare. Campanulu crassipes Heuff. (H. Ban. p. 118, Nr. 1114, N. Ung. Slav. p. 44,45, C. napuligera S. E. Tr. 2398), ce nu se afla indusa in F. Fl. Tr. amu aflatu deodata cu Adenophora svaveolens Fisch. la comun'a Nimigi'a-ungurésca in comitatulu Solnocu-Dobâc'a, in a-propiarea tienutului nostru.

C. Welandii Heuff. C—la lui Welandii. Dupa S. E. Tr. 2378 indicata la Rodn'a nu amu aflatu.

C. abietina Gr. & Sch. (C. Stevenii M. B. C. patula β. pauciflora Roch.). C. de bradetu. Prin paduri de bradetu si intre Pinus Pumilio. Se destinge de C. patula L. cu deosebire prin tulpin'a stolonifera, stolonii repente si forte fragili. Laciinile calicelui parte mai lungi si mai anguste si parte mai scurte si mai late, apoi de si se dice in H. Ban. p. 118, Nr. 1116 si in Ung. Diagn. p. 80 „calycis

lacinis..... integerrimis.“ totusi cu o lupa buna se potu vedé niscari dentisori forte mici.

C. persicifolia L. C. persicaria.

α. forma gen.

β. dasycarpa Kit.

γ. humilis Schur.

δ. diversifolia mihi. Foile tulpinale obovate-lanceolate, nu linearu-lanceolate.

Tôte acestea forme prin poieni, tufisiuri, la marginea padurilor.

C. cervicaria L. C. la cerbiloru. Totu la asemenea locuri.

C. glomerata L. C. glomerata.

α. congesta (C. congesta R. & S.).

αα. floribus albis.

β. aggregata (C. aggregata Willd).

γ. speciosa (C. speciosa Horn).

δ. elliptica (C. elliptica Kit).

Tôte acestea forme pre colini, prin poieni, la marginea padurilor pâna in reg. subalpina.

C. Trachelium L. C. ursicaritia.

α. forma gen.

β. floribus albis.

γ. dasycarpa (C. urticaefolia Schmidt).

Prin paduri, tufisiuri, poieni, la marginea padurilor.

C. latifolia L. C. lata 'n foi. Prin paduri, poieni.

C. rapunculoides L. C. repenta. Prin tufisiuri, spineturi, la marginea padurilor.

C. Raineri Perp. C—la lui Rainer. Dupa F. Fl. Tr. 1942 indicata pre alpele Ineu;

C. transsilvanica Schur. C. transsilvanica. Dupa F. Fl. Tr. 1948 indicata pre alpele Gemenea;

C. thyrsoidea L. C. struitiforma. Dupa B. Tr. 312 si S. E. Tr. 2369 (Conf. F. Fl. Tr. 1948, indentica cu C. transsilvanica Schur) indicata pre alpele Gemenea, pâna acum nu le-amu aflatu.

C. carpatica L. C. carpatica.

α. glabra.

β. dasycarpa.

γ. floribus albis.

Tôte in valea Bistritiei-aurie pre stânci de varu.

C. alpina Jacq. C. alpina. Pre pascatorii alpine.

C. barbata L. C. barbata. Dupa B. Tr. 314 si F. Fl. Tr. 1953 indicata pre alpii dela Rodn'a, nu amu aflatu.

Edraianthus A. D- C. Edraiantu.

E. Kitaibelii A. D. C. E. lui Kitaibel. Dupa F. Fl. Tr. 1963 indicatu pre alpele Ineu si Petr'a-arce nu amu aflatu.

Wahlenbergia Schrad. Wahlenbergia.

W. hederacea Rchb. W. filiforma. Dupa F. Fl. Tr. 1969 indicata totu pre alpele Ineu inca nu amu aflatu.

Phyteuma L. Fetinca (Schinutia).

P. orbiculare L. F. orbiculara.

α. forma gen.

β. fistulosum (P. fistulosum Rchb.).

γ. floribus flavescentibus.

Pre locuri petróse, stâncose in reg. subalpina si alpina substratu de varu. Form'a γ. pre Corongisiu, tare raru.

P. nigrum Schmidt. F. negra (Carbuni). Pre pascatorii in reg. montana si subalpina.

β. pallidum mih. Cu floricelele palidu-galbine. Pre muntele Ciblesti, raru.

P. **tetramerum** Brassay (P. tetramerium vel tetramericum Schur. P. spicatum B. Tr. 327). *F. tetramera*. Prin poieni, la marginea padurilor in reg. inferioara si montana, nu preste totu loculu, in se unde provine, se afla in multime insemnata.

Urmatorele specii:

P. **pauciflorum** L. *F. merunta*. Dupa S. E. Tr. 2337 indicata pre alpii dela Rodn'a.

P. **hemisphaericum** L. *F. hemisferica*. Dupa H. V. X. J. p. 139, — F. Fl. Tr. 1911 si S. E. Tr. 2338 indicata totu pre alpii dela Rodn'a, si in specie pre Ineu.

P. **Scheuchzeri** All. *F. lui Scheuchzer*. Dupa H. V. X. J. p. 139, — F. Fl. Tr. 1915 si S. E. Tr. 2340 indicata pre alpii Ineu si Corongisiu.

P. **Michelii** Bert. *F. lui Michel*. Dupa H. V. X. J. p. 139 si F. Fl. Tr. 1916 deodata cu var. β. betonicaefolium Vill. indicata pre alpii Ineu, Petrosulu, Stolu, Galati, Gergeleu si Corongisiu, si in fine

P. **comosum** L. (Physoplexis comosa Schur). *F. comosa*. Dupa S. E. Tr. 2349 indicata pre alpii dela Rodn'a, nu le-amu aflatu.

Hieracium L. *Vulturica* (Hultenola, Hulteniora),

H. **Pilosella** L. *V. perosa*.

α. *vulgare*.

β. *stoloniforum* Froehl. — non W. K.

γ. *parvulum*, Stolonibus subnullis. Ligulele pre pagin'a de desubtu concolor, nu purpuriu striate.

δ. *robustius* (H. *grandiflorum* D. C.).

ε. *pilosissimum* (H. Peleterianum Merat.).

ζ. *dicephalum* mih. Scapulu la virvu scurtu bifurcatu. Pre colini, campuri, langa cali, pre razore, prin bercuri.

H. **bifurcum** M. B. *V. bifurcata*.

α. *forma gen.*

β. *luxurians* mih. Stoloni multi si toti floriferi.

γ. *brachiatum* Auct. hung. (H. *stoloniferum* Haszl. & Borb. — non Bertol.).

δ. *Pilosella* × *bifurcum*. Ligulele marginale dedesubtu purpuriu striate. Capitulii mari, scapulu ca la form'a α. Pre colini, pascatorii, langa cali, prin poieni.

H. **brachiatum** Bertol. *V. brachiata*. Pre colini lutose la Rodn'a-vechia.

H. **stoloniforum** W. K. *V. stolonifera*. Pre colini, pascatorii.

H. **Auricula** L. *V. urechiata*. Pre praturi, colini, pascatorii, prin poieni.

β. *alpicolum* Schur. In regiunea subalpina.

H. **piloselloides** Vill. *V. perosica*. La locuri sterile, petrose. Fară de stoloni.

H. **piloselloidi** × **praealtum** mih. *V. perosica-prelungita*. Cu stoloni sterili. Florile la acest'a si la cea precedenta tare mici, mai mici ca la H. *praealtum* Koch. Inca la locuri sterile, petrose.

H. **Auricula** × **praealtum** (H. *sulphureum* Döll. N. M. E. p. 137). *V. urechiata-prelungita*. Pre colini la Rodn'a-vechia. Scapulu mai lungu decat la Auricula, mai scurtu ca la *praealtum*, cu peri tieposi, albi si sessili pre glandule, mai multu mai putieni acoperiti, apoi si cu perisori stelati forte mici presarati. Corymbulu indesuitu si florile asi de mari ca la Auricula (mai mari, ca la *praealtum*). Pedunculii si involucrului cu peri stelati si cu peri glanduliferi, apoi printre acestia si cu alti peri simplii mai lungi. Foile si stolonii sterili ca la *praealtum*, in se pagin'a dedesubtu a foilor nu se afla perisori stelati. Inflores-

centia si marimea capituliloru ca la Auricula, in se nume-ru capituliloru mai mare decat la aceasta, era in cele-lalte caractere consuna cu *praealtum*. Obyinu in se plante, dintre care unele se apropiu mai tare de Auricula, era altele de *praealtum*.

(Va urmá).

PARTEA OFICIALA.

Procesu verbale

luatu in siedint'a comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tienuta in 19 Iuliu st. n. 1881.

Presedinte: Iacobu Bolog'a, vice-presedinte. Membrii presenti: Paulu Dunc'a, Elia Macelariu, Visarionu Romanu, Basiliu P. Harsianu, Constantinu Stezariu, Eugeniu Brote, Nicolau P. Petrescu si Georgiu Baritiu, secretariu.

§. 116. D-nulu cassariu Constantinu Stezariu presenta conspectul despre starea cassei Asociatiunei transilvane, asi cumu se afla aceea, dupa siedint'a din 20 Maiu a. c., astazi in 19 Iuliu, din care se vede, ca su-me intrate anume in urmarea operatiunei facute prin cumpararea de scrisuri fonciarie, prin incassarea intereselor (cupone s. a.) espirate la 1 Iuliu, si din tacse dela membri ordinari facu 14,655 fl. v. a. Dupa erogati-unile facute in acestu restimpu de 50 dile, remane capitalul Asociatiunei de 79,391 fl. 41 cr. (Nr. 179).

— Conspectul subscrisu de cassariu si controlorulu luandu-se spre sciintia, se alatura la acestu procesu verbalu.

§. 117. Acelasi cassariu presenta si conspectul despre starea fondului Academiei, care in 19 Iuliu a. c. este de 18,627 fl. 76. cr. (Nr. 180).

— Se ia spre sciintia si conspectul se alatura la procesul verbalu.

§. 118. Directiunea despartimentului VIII dela Alb'a-Iuli'a submite pe langa comitiva din 21 Maiu procesul verbalu alu adunare generale tienute in Alb'a-Iuli'a la 29 Martiu, insocitu si de unu apelu caldurosu, indreptat catra agentii din comune in caus'a espositiunei. Din procesul verbalu se cunosc, ca subcomitetulu a tienutu dela ultim'a adunare generala siepte siedintie, ca in se agentii de prin comune nici mai nainte, nici in timpulu acel'a n'au facutu nimicu, de aceea s'a si decisu a se denumi altii.

Din raportulu comisiunei esmise, ca se inscrie mem-brii nuoi se vede, ca s'a inscris 2 ordinari si 19 ajuta-tori si s'a incassatu sum'a de 42 fl. v. a. (Nr. 151).

— Tacsele de 42 fl. s'a transpusu la cassa; mem-briloru noi ordinari se li se tramita fóia Asociatiunei regulatul, cumu si diplomele; directiunea despartimentului se fia invitata a comunicá comitetului centrale catalogulu agentiloru denumiti de catra subcomitetu in comune, precum si a notificá, daca este lipsa de exemplarile din regulamentulu Asociatiunei pentru agenturile comunali.

§. 119. Procesul verbalu alu comitetului despar-timentului I (Brasovu) luatu in siedint'a din 30 Maiu

si raportulu dlui directoru Ioanu Petricu in caus'a monumentului A. Murasianu, cu scopu de a se cunóisce situația locului unde ar fi sè se ridice acel'a (Nr. 153 si 158).

Dupa-ce din cuprinsulu aceluia raportu resulta, că la loculu unde pauséza remasitiele pamentesci ale lui A. Murasianu ar fi prește putintia a pune unu altu monument fara intielegere prealabila cu famili'a repausatului si fara luarea in consideratiune a mai multoru impregiurari locale, cuprinse in informatiunea acést'a, comisiunea insarcinata cu acesta afacere se fia invitata a o luá in discusiune noua si a vení cu unu raportu cătu se pote mai precisu, spre a nu se mai amená deslegarea ei.

§. 120. Dlu advacatu Găvrieli Manu invita pre comitetu, că se revina la cererea de 4 ori repetita a dlui protopopu Ioanu Papiriu Popu din Iclodulu mare, de a cassá stipendiulu galianu votatu studentului St. Cicio Popu si a se tractá fundatiunea galiana că proprietate a döue familii (Nr. 154).

— Comitetulu nu se abate dela decisiunile sale anterioare, care au resultatu din aplicarea esacta a testamentului.

§. 121. Directiunea despartimentului II (Fagarasiu) transmite colect'a de 53 fl. 20 cr. facuta pentru fondulu monumentului A. Murasianu (Nr. 160).

— Sum'a de 53 fl. 20 cr. s'a transpusu la cassa, list'a s'a datu redactiunei spre publicare.

§. 122. Procesulu verbale alu comitetului (Sebesiu) luatu in siedint'a din 1 Iuniu a. c. arata, că s'au incassatu restantiele dela membri, s'au denumitu agenti prin comune, s'a alesu unu notariu alu despartimentului si 2 membri noi in comitetu, s'au facutu colecte pentru monumentulu lui A. Murasianu; s'au luatu mesuri necesarie spre a se incassá sum'a de 438 fl. adeca colect'a facuta de cătra unu domnu pretor in sensulu conclusului luatu in adunarea generala dela Sasciori tienuta in 1 Augustu 1878, in care s'au primitu statutele societacie numite „Andreiana“, cu scopu de a se ajutorá elevi romani de diverse meserii (Nr. 159).

Mesurile luate de cătra comitetu in folosulu Asociatiunei se iau spre sciintia; alegerea membrilor nuoi in comitetu se aproba.

Incàtu pentru proiectulu de statute spre infinitiare unei reuniuni sub numirea de „Andreiana“ in folosulu invetiaceilor de profesiuni, se astépta informatiuni esacte despre resultatulu definitivu.

§. 123. Ioanu Paulu, fiulu preotului din Hidisiu, studentu de matematica si fisica la universitatea din Vien'a, se róga pentru unu ajutoriu, eventualu unu imprumutu de 50 fl. v. a., produce testimoniu de paupertate si 3 atestate prea bune (Nr. 162).

— Sub conditiune, că déca din budgetulu votatu de cătra adunarea generala in anulu trecutu va fi remasu pâna in Augustu vre-unu prisosu, se iau dea petentelui unu ajutoriu de 50 fl.

§. 124. Domnulu Dr. A. P. Alessi, profesoru in Naseudu tramite 20 fl. că tacsa de membru, pentru sine 15 fl. si pentru domnulu Florianu Porcius, că membru

nou 5 fl.; totuodata anuntia pe domnulu Porcius de membru alu sectiunei sciintielor naturale, ér' din partea sa se insinua la adunarea generala din Sibiu cu unu operatu literariu titulatu Wilhelm Tell dupa Schiller (Nr. 164).

Sum'a de 20 fl. s'a transpusu la cassa; celealte comunicari se iau spre placuta sciintia. Tractatulu literariu sè-lu transmîta la presidiu celu puçinu cu 3 dile inainte de 27 Augustu; domnului Florianu Porcius se i se tramita diploma de membru ordinariu.

§. 125. Domnulu Patriciu Barbu, advacatu in S. Reginu arata, că s'a ingrijitul pentru desvincularea obligatiunei de statu Nr. 13068 (Nr. 155).

— Spre sciintia.

§. 126. Cuietanti'a invetiaceiului Dionisiu T. Popu din Basesci pentru 12 fl. 50 cr. (Nr. 166).

— S'a transpusu la cassa spre a se inaintá numitului invetiaceiului ajutoriulu votatu.

§. 127. Cuietanti'a dlui Florianu Porcius pentru premiulu literariu de 20 # austriaci (Nr. 163).

— S'a transpusu la cassa spre a i se inaintá premiulu votatu.

§. 128. Tribunalulu regescu dela Tasnad arata sub Nr. 143/1881, că pe temeiulu decisiunei luate inca din 19 Ianuariu 1878 Nr. 3355, pretensiunea legataria de 500 fl. v. a. cuvenita Asociatiunei transilvane, s'a ascurat pe competitia de ereditate a femeei lui Ioanu Contiu (Nr. 142).

— A se tiené in evidenția atâtu acesta pretensiune, cătu si — déca mai suntu — altele de natur'a acesteia, a caroru realisare se amâna de comunu prin prelungitele pertractari ereditarie pe ani inainte.

§. 129. Ad numeros: 169. 170. 175. 176. 184. se comunica testimoñile scolastice de frequentare si clasificare ale stipendiatiilor:

Emiliu Viciu studentu in cl. VII. gimnasiala in Blasiu totu cu eminentia;

Nicolau Vecerdeanu studentu in cl. VI. gimnasiala in Sibiu, din tôte studiile eminentia;

Aureliu Popescu in cl. VII. reala dela Dev'a, 3 calculi eminentia, 5 buni;

Alesandru Buteanu in cl. VII. gimn. la Naseudu, 4 eminentie, 7 fôrte bine;

Alesandru Balasiu in cl. VII. reala din Dev'a, 11 eminentia si 2 buni.

Se iau spre sciintia; sè se céra testimoñile si dela ceilalti stipendiati, sub pedépsa de a pierde burs'a in casu de a nu le presentá. Lui Buteanu sè i se remita testimoñile.

§. 130. Conformu §. 21 din statute avendu a se convocá adunarea generala ordinaria a Asociatiunei transilvane nesmintitu cu 30 de dile inainte de diu'a deschiderei, se observa totuodata din partea presidiului, că biroul are se ingrijésca si pentru cererea de bilete cu pretiuri scadiute dela directiunile regesci ale căilor ferate, că inse este bine, că in prevederea venirei mai multoru membri, sè se céra unu numeru mai mare de bilete.

Dupa-ce luarea acestor mesuri preparative pentru adunarea generala este chiaru in sensulu statutelor de

competenția biroului, se observa numai, că acesta se fia cu de aproape atenție la numerulu efectivu alu membrilor, si biletale sè se impartia indată ce voru venî pe la directiunile despartiemintelor in numeru corespunditoriu.

Verificarea acestui procesu verbale se concrede domniloru : Dunc'a, Macelariu, Romanu.

Iacobu Bolog'a m. p.,
vice-presedinte.

G. Baritiu m. p.,
secretar.

S'a cetitu si verificatu. Sibiu, 22 Iuliu 1881.

P. Dunc'a m. p.

E. Macelariu m. p;

V. Romanu m. p.

Procesu verbale.

luat in siedint'a comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu tînuta in 9 Augustu 1881.

Presedinte: Iacobu Bolog'a, vice-presedinte. Membri presenti: Paulu Dunc'a, Davidu Br. Ursu, Ioanu V. Rusu, Dr. Ilarionu Puscariu, Basiliu P. Harsianu, Zaharia Boiu, Parteni Cosm'a, Visarionu Romanu, Constantin Stezariu, Eugenu Brote, Petru N. Petrescu.

§. 131. Ad Nr. 187. Administratiunea „Gazetei Tansilvaniei“ dela Brasiovu trimite 34 fl. 52 cr. că colecta pentru ridicarea unui monumentu lui A. Murasianu. Listele de colecte s'a publicatu in Nri 76 si 78 ai acelui diariu.

— Sum'a de 34 fl. 52 cr. s'a transpusu la cassa.

§. 132. Ad 190. Domnulu Rudolfu Fogarasi trimite 50 fl. v. a. că tacse incassate dela 6 membri ordinari si cere, că atâtăcestora, cătă si celoru dela cari s'a incassatu in 1 Aprile 46 fl. se li se trimita fóia „Transilvani'a“, si motivéza acésta cerere chiar si pentru casulu cându respectivii membri nu aru fi platit uacesele regulatu pâna in 1881, ér pentru dlu Nicolae Moldovanu membru nou se se trimita diploma.

— Se li se trimita fóia; ér cestiunea acésta se se aduca din nou la adunarea generala cu opiniunea din partea comitetului, că se se ia in discusiune noua.

§. 133. Ad Nr. 192. Andreiu Bârsanu candidatu de filosofia, fostu stipendistu alu Asociatiunei Transilvane la universitatea din Vien'a si apoi din Monacu, multimesce pentru avutulu stipendiu si promite ca pe cătu i voru permite impregiurarile, nici-o data nu va lipsi a ajută si densulu scopurile Asociatiunei.

— Serve spre sciintia.

§. 134. Ad Nri 199 si 200. Tipografi'a archidiecesana substerne 2 conturi pentru 237 fl. 38 cr. v. a. pretiulu tiparirei de 12 Nri din „Transilvani'a“ conformu contractului per 16 fl. in 500 exemplararie, pâna la 30 Iuniu pentru tipariu, si căte 6 fl. 20 cr. marce de posta si espeditiune la 425 exemplararie; alu 2-lea contu pentru publicarea de 6 concurse căte 90 cr. v. a. 5 fl. 40 cr.

— Se se dea ordinu la cassa spre a numeră la numit'a tipografia ambele sume; totuodata se se comunică acestu conclusu si la directiunea aceleia.

§. 135. Nr. 202. Directiunea despartiementului I din Brasiovu substerne spre revisiune protocolulu comitetului dela acelu despartiementu din siedint'a dela 13/25 Iuliu a. c.

Totuodata cere, că se i se trimita cătă mai curendu biletale cu pretiu scadiutu dela directiunile caliloru ferate. că se pôta participă cătă mai multi membri la adunarea generala din Augustu a. c. a Asociatiunei.

— Cererea directiunei despartiementului I s'a implinitu, trimitiendu-se din fia-care biletu de legitimare căte 50 exemplararie, in diu'a in care s'a trimis la tóte directiunile despartiementelor.

§. 136. Nr. 197. Redactiunea „Fóie scolastice“ substerne 77 fl. pentru ridicarea unui monumentu lui A. Murasianu.

— Banii s'a transpusu la cassa.

§. 137. Nr. 204. Michailu Parhonu, scriitoriu cancelariei Asociatiunei, se róga a i se conferí unu ajutoriu.

— Luandu-se in considerare promptitudinea si acuratetă, cu care petentele 'si-a implinitu oficiulu de cancelistu alu comitetului, cumu si lucrarile estraordinarie că au trebuitu se se faca in decursulu acestui anu in cancelari'a Asociatiunei, i se votéza că remuneratiune 50 fl. v. a. din prisósele budgetului votatu in adunarea generala din anulu precedente.

§. 138. Nr. 207. Teodoru Popu invetitoriu in Basceni, se róga a se dá fiului seu Dionisu invetiacele de fauria, si pe semestrulu II 1881 12 fl. 50 cr.; si cere că ajutoriulu ce l'a avutu fiulu seu că invetiacele, se i se acorde si că sodalul.

— Sum'a de 12 fl. 50 cr. i se acórda; ér la sodali nu se dà ajutoriu, căci pentru aceia nu s'a votatu fonduri, ci numai pentru invetiacei.

§. 139. Nr. 195. Directiunea despartiementului XIX (Murasiu Osiorhei) pe lângă ce înaintéza procesulu verbale alu adunarei generale tînute in 3 Februarie si alu subcomitetului din acea di, insoçitul de catalogulu membrilor ordinari in numeru de 20, arata si in raportulu seu, că dupa espirarea de 3 ani si dupa repausarea fostului directoru Demetriu Fogarasi, adunarea pasindu la alegere noua, au alesu de directoru pe dlu Mateiu Popu de Gridu, 6 membri ordinari si 2 suplenti in comitetu; acésta mesura din urma este ceruta de impregiurarile locali. Se notifica totuodata, că din cei 20 membri 18 fiindu din locu, pâna acumă n'a fostu cu putintia a infinita agenture pe la comune rurali.

— Alegerea nouului comitetu in onorabilele persoñe trecute in procesulu verbale, se aproba inclusive cu alegerea celoru 2 membri suplenti. Celalaltu cuprinsu alu proceselor verbale se ia spre sciintia.

§. 140. Nr. 189. Domnulu Petru Ioanete prin epistol'a sa de data Campeni 24 Iuliu 1881, arata Comitetului, că modulu de a se folosi Asociatiunea transilvana de venitulu ce ar trage dens'a din avereala testata de fericitulu Avramu Iancu, prin darea ei in arenda, nici-decum nu aru fi nimeritu; si dupa-ce își motivéza pe largu aserțiunea sa, propune că comitetul se faca de vendiare

tota acea avere: ér in acestu casu recomenda, că aceea se se vendia fostei preotese a lui Ioanu Iancu, care in acestu casu ar rescumpará si partea fostului seu barbatu.

— Conclusu: Dlu advocatu Mateiu Nicola se solicitează, că se aduca lasamentulu lui Avramu Iancu in evidentia asia, că realitatile ce apartină acestui lasamentu, se se pótă vinde cu licitatium publica ânca in anulu curente.

Totuodata in terminulu legale se abdica arend'a acelorui realitati, care espira la 5 Maiu 1882.

Er' domnulu Ioanete se insciintieza, că vendiarea realitatiloru amintite nu s'a potutu efeptui pâna ací, din cau'a procesului intentat din partea consangeniloru testatoriului contr'a Asociatiunei, si din cau'a că transcrierea realitatiloru pe numele Asociatiunei este conditionata si dela unele procese de rectificare, cari suntu ânca pendente.

§. 141. Nr. 205. Directiunea despartiementului dela Desiu transmite 52 fl. 34 cr. v. a. că colecta pentru monumentulu lui Andreiu Murasianu si alatura list'a domniloru contribuitori spre publicare.

— Sum'a de 52 fl. 34 cr. s'a transpusu la cassa in fondulu ce sé administra separatu, list'a se se publice.

§. 142. Nri 212 si 213. Ioanu Isipu jude regescu cercualu, trimite tac'sa de membru nou 5 fl. v. a. si cere bilet de legitimare pentru sine si pentru domnulu Florianu Porcius la calea ferata.

— Tac'sa de 5 fl. s'a transpusu la cassa, domnului membru nou se i se trimita diplom'a, la care se se alaturu si bilet de legitimare la calile ferate.

§. 143. Nr. 192. Fostulu comitetu de espositiune arata, că sum'a de 700 fl. votata spre acelasiu scopu de cătra adunarea generala din Turd'a se consumase prin lucrările pregatitore; că inse ratiociniulu asupr'a acestei sume se va face din partea noului comitetu privatu de espositiune, caru'a i s'au predatu acele lucruri pregatitore, si la timpulu seu se va si publica prin diarie.

— Se ia spre sciintia.

§. 144. Secretariulu arata, că sum'a de 100 fl. votata sub titlulu de spese de cancelaria, sub care se intielege si incalditulu preste earna, in anulu acest'a nu s'a ajunsu, din cau'a immultirei estraordinarie mai vertosu de espeditiuni si de timbruri platite; ér' vreo suma pentru spese neprevideute nu s'a votatu in adunarea generala din Turd'a; asia elu cere că se se deschida unu creditu suplementariu pentru copierirea deficitelor, si totuodata pentru plat'a marcelor si a tipariului de 1200 bilet de legitimare dela directiunile calilor ferate.

— Spesele suplementarie se se copere din positunea de 800 fl., votati pentru tiparirea fóiei „Transilvani'a" si pentru sectiuni, in suma de 50 fl. v. a.

§. 145. Acelasiu secretariu in calitatea sa de membru alu Academiei romane arata, că avendu elu missiunea dela delegatiunea academica, că se asiedie monumentulu de marmora alba, votatu de cătra Academia spre a se pune la mormentulu in care pauséza remasitiele pamantesci ale lui Alesandru Il. Papiu, este totuodata autorisatu din partea aceleiasi Academii, că se ingrijésca si pentru desvelirea monumentului cu solemnitate démna de

Academie, că si de memori'a ilustrului barbatu eruditu, fostu membru alu Academiei; acea solemnitate se se tîna est-timpu, in diu'a de S-ta Maria, sau a dou'a di Dumineca, inse asia, că membrii Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu se fia invitati spre a asistá in corpore la acea solemnitate. Asia Georgiu Baritiu róga pre comitetu cu tota onórea, că se binevoiesca a primi din partea sa invitarea, a incunosciintia si pe membrii Asociatiunei, facendu-i locu in program'a adunarei.

— Invitarea venita din partea Academiei romane de sciintie prin unulu din membrii sei, se primeșce cu votu unanim si se decide trecerea aceleia in program'a adunarei pe diu'a a dou'a.

§. 146. Acelasiu secretariu dà lectura unui proiectu de programa pentru lucrările adunarei generale, ce se va deschide in 15/27 Augustu a. c. in Sibiu.

— Dupa cîteva modificari cerute de impregiurările actuali, anume si in sensulu §-lui precedent, se adópta, impariindu-se lucrările pe trei siedintie.

Verificarea acestui procesu verbale se concrede domnilor: Cosm'a, Boiu si Romanu.

Iacobu Bolog'a m. p.

G. Baritiu m. p.

secret.

S'a cetitu si verificatu. Sibiu, 15 Augustu 1881.

P. Cosm'a m. p. Z. Boiu m. p.

V. Romanu m. p.

Procesu verbale.

luat in siedint'a din 20 Augustu 1881 a comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Au fostu de facia domnii: Presedinte: Iacobu Bolog'a, vice-presedinte. Membrii: Paulu Dunca, Ioanu V. Rusu, Ioanu Popescu, Iosifu Sterca Siulutiu, Dr. Ilarionu Puscariu, Basiliu P. Harsianu, Zacharia Boiu, Constantiu Stezariu, cassariu, Nic. Pet'r'a Petrescu, bibliotecariu.

Secretariu: G. Baritiu.

Agendele se dau in discussiune in ordinea in care au intratu.

§. 147. Stefanu Cicio Popu, studente in gimnasiulu mare rom. cath. dela Clusiu in cl. V substerne testimoniuu seu scolasticu pe a. 1880/1/mai din tóte studiele cu eminentia, locatiunea a cincea.

— Se ia spre sciintia.

§. 148. Ad. Nr. 219. Esclentie'a Sa domnulu Archiepiscopu si mitropolitu Mironu Romanulu, per langa serisorea sa adresata de dato 10 Aug. st. n. 1881 acestui comitetu, pune la dispositiunea densului sum'a de v. a. fl. 200 că contribuire din partea Esc. Sale la scopulu sublime alu numitei asociatiuni.

— Referentele fiindu de opiniune, că dupace acea suma de v. a. fl. 200 coincide toc'm'a cu sum'a preveduta in statute pentru membrii fundatori, aceeasi primindu-se cu multiamita, biuroulu se fia insarcinatu a trimite Esclentiei Sale diplom'a de membru fundatoru, in

modulu observat si pâna acumă în totă casurile analoge. A două opiniune a fostu, că dupace ilustrulu donatoru nu arata cu nici-unu cuventu că voiesce a fi membru alu Asociatiunei, ajutoriulu datu si transpusu dejă la cass'a Asociatiunei, se se ia spre sciintia cu multiamitita.

A treia opiniune fu, că ajutoriulu de 200 fl. primindu-se, Escel. Sa domnulu mitropolitu Mironu Romanulu se fia propusu de membru fundatoru la cea mai de aproape adunare ce se va deschide in 27 Augustu a. c., spre a fi votata propunerea de cătra aceeasi.

Dupa o discusiune fără prelungita, in fine punendu-se totă trei opiniunile la votu in ordinea dupa cumu era un'a mai departata decât alt'a, au cadiut totă prin paritate de voturi.

§. 149. Ad Nr. 221. Procesulu verbale alu adunarei generale tînute de cătra membrii din despartimentulu Abrudu Nr. VII la 31 Iuliu a. c. in opidulu Zlatn'a si raportului dlui directoru Alexandru Filipu, din care aflamu, că cu acea ocasiune s'au insinuatu si au platit tax'a de căte 100 fl., 2 dd. membrii noi, pe vietia, adeca Petru Candea si Ioanu Iancu, s'au mai incassatu dela membrii ordinari vecchi si dela altii noi, cumu si dela multi membrii ajutatori 144 fl. v. a.; in suma totala v. a. fl. 344, se esprime si dorintia, că la impartirea ajutorielor pentru invetiaceii de profesiuni, comitetul central se reflecte si la invetiaceii din acelu despartimentu. Se mai iau si alte mesuri in sensulu unoru cercularie ale comitetului central.

Conclusu. Sum'a intrata dela membrii acelui despartimentu s'a transpusu la cassa. Atâtă celor doi membrii pe vietia, cătu si noiloru membrii ordinari consemnatu in acelu procesu verbale, se li se trimita prin biurou diplomele, conformu praxei observate totudeauna. Celelalte concluse ale despartimentului se iau spre sciintia.

§. 150. Referentele la vederea acestui conclusu, conformu praxei de pâna acilea, isi descopere pararea sa, că intre acest'a de sub §. 149 si intre celu dela §. 148 ar fi contradicere mare.

Contradicerea se recunoscă. Dl Iosifu Siulutiu propune reasumarea conclusului de sub §. 148 si după o nouă discussiune facuta cu provocare la respectivii §§-i ai statutelor, se decide cu majoritate, că Escel. Sa domnulu Mitropolitu Mironu Romanulu recunoscutu fiindu de membru fundatoru alu Asociatiunei transilvane, se i se dea si diplom'a.

§. 151. Dl I. Buzdugu, administratoru protopopescu in Borgo-Joseni, inaintandu suplic'a si testimoniele studentelui Alexandru Popoviciu din Budusiu, care a depusu examenele de maturitate in gimnasiulu din Bistritia, ilu recomanda pentru unu stipendiu spre a merge la o facultate.

— Suplic'a si acusele se voru lua in consideratiune numai după votarea budgetului Asociatiunei.

§. 152. Testimoniu lui Ioanu Bardasiu student la scol'a de agronomia din Mediasiu.

— Acestu testimoniu ar potea fi multu mai bun;

este escusatu cu 64 ore de absentia din causa de băla; are inse si 13 ore neescusate. Cu ocasiunea votarei stiplelor se se ia in deliberatiune.

§. 153. Presedintii dela două sectiuni si bibliotecariulu propune al se cumperă din pozituna respectiva de 100 fl. destinata in budgetu pentru biblioteca, cartile consemnante in două liste, pe care le presenta in siedintia, in suma de 99 fl. 44 cr. v. a.

Conclusu: cumpărarea aceloru carti se aproba; listele se alatura la acestu procesu verbale; cass'a se fia avisata a numeră sum'a de v. a. fl. 99 xr. 44 pe langa quietantia; bibliotecariulu se trăca totă acelea la catalogu si se le asiedie in biblioteca.

§. 154. Dr. A. P. Alexi insinua o propunere pentru adunarea generala din Sibiu, relativa la votarea burzelor pentru viitoru.

— Se va transpune in viitor'a adunare la comisiunea ce se va esmitre spre a discuta propunerii, proiecte, planuri.

§. 155. Iacobu Ioanu, sodalu de pantofariu in Budapest'a, cere ajutoriu spre a intra in institutulu „Schuhmacherfachschule“ in Vien'a.

— Se se transpuna petitiunea suplicantului la comisiunea budgetaria.

§. 156. Petitiunea inaintata incóce din adunarea generale a despartimentului Siemleu Nr. XI tînuta in 18 Iuliu a. c. in comun'a Cehulu-Salagiului, prin care se cere unu ajutoriu anuale de căte 200 fl. pentru scol'a romanescă confesionale din Siemleu.

— Se transpune la comisiunea budgetaria, spre a se lua in de aproape consideratiune.

§. 157. Subcomitetulu despartimentului dela Desiu róga pe comitetu, că pentru anulu viitoru 1882 se mijlocescă la adunarea generala din 27 Augustu a. c. tie nerea celei viitorie din 1882 la Desiu.

Acesta petitiune, care mai fusese inaintata din partea despartimentului Desiu si in anulu trecutu, se se recomande adunarei generale.

§. 158. Studentele dela facultatea filosofica din Vien'a si München Andreiu Bêrsanu asterne testimoniole sale, cari suntu fără bune.

— Se iau spre sciintia.

§. 159. Domnulu directoru alu despartimentului XI (Simleu) Alimpiu Barboloviciu inaintéza procesulu verbalu alu adunarei generale tînute in Cehulu Selagiului la 18 Iuliu a. c.

Din cuprinsulu aceluia si anume din relatiunea ce face dlu directoru despre impartirea de premii la acei docenti de scol'e poporale, cari voru fi satisfacutu postulatelor precise cu alta ocasiune, cumu si despre pregătirea unei monografii a Silvaniei, despre incassarea tacselor de membri si a colectei pentru monumentulu Murasianu, despre infiintarea unei scol'e bune romanesce in Simleu, cunoscemu, că acelu despartimentu a inceputu a se ingrijí de interesele poporatiunei cu totu deadinsulu, de si are a se luptă cu fără mari greutati.

— Se ia spre placuta sciintia.

§. 160. Domnulu presedinte propune si comitetul denumesce de membri scrutatori ai cassei si documentelor respective pre domnii:

Paulu Dunc'a, Ioanu V. Rusu si Dr. Ilarionu Puscariu.

§. 161. În comisiunea comitetului destinata a redacta unu proiectu de budgetu pentru anulu viitoriu se alegu:

Domnii membri Iosifu St. Siulutiu, Ioanu Popescu, Dr. Daniilu Barcianu si cassariulu dlu Constantinu Stezariu.

§. 162. Secretariulu Georgiu Baritiu anuntia pentru adunarea viitore spre lectura, sau ancai spre publicare in „Transilvani'a“, 2 biografii, a lui Dr. Iosifu Hodosi si a lui Dr. Paulu Vasiciu.

— Se ia spre sciintia.

Verificarea procesului verbale se concrede domniloru: Siulutiu, Dr. Puscariu si Harsianu.

I. Bolog'a m. p.,
vice-presedinte.

G. Baritiu m. p.
secret.

S'a verificatu. Sibiu in 25 Augustu 1881.

Harsianu m. p.

Siulutiu m. p.

Dr. II. Puscariu m. p.

Procesu verbale.

luat in siedint'a comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu tienuta in 24 Augustu 1881.

Presedinte: Iacobu Bolog'a, vice-presedinte. Membri presenti: Iosifu St. Siulutiu, Ioanu Popescu, Partenie Cosm'a, Ioanu Rusu, Zacharie Boiu, Dr. Ilarionu Puscariu, B. P. Harsianu, Constantinu Stezariu, N. P. Petrescu.

Secretariu: Georgiu Baritiu.

§. 163. Se dà in discusiune meritoria raportului comisiunei de censurare, compusa din domnii membri: B. P. Harsianu, Partenie Cosm'a, Iosifu St. Siulutiu, spre a'si dà opiniunea asupr'a manuscriptelor intrate la concursu, si anume unulu cu motto: „*Sine lege chaos*“ si altulu cu: „*lex semper loqui praesumitur*“, cari amendoua au de subiectu alu cercetarei loru legea comunala din 1871, art. XVII, modificatu prin art. V, din 1876.

Comisiunea dupa ce premitte in raportulu seu, că a luat la o seriosa si matora cercetare ambele operate, le face apoi critic'a la amendoue, afla că ambele sunt lucrate cu multa diligentia; de si nici unulu dintre concurrenti n'au ajunsu idealulu, totusi autorulu „*Sine lege chaos*“ s'a apropiat mai multu de conditiunile concursului, incătu daca aru mai poté fi vorba de premiare unuia din operatele intrate, comisiunea ar poté opiná numai pentru acestu operatu; de órece inse autorulu „*Sine lege chaos*“ neasteptandu votulu comisiunei si alu comitetului, si-a retrasu operatulu seu, asia a remasu numai unu concurrentu; dar operatulu acestuia comisiunea nu'lui poté recomandá pentru premiare, si acestu votu negativu

alu seu 'lu motivéza cu 5 argumente, cari se potu cunóisce din raportulu ce se alatura la acestu procesu verbale. Între altele afla, că concurentele a comisii chiaru si unele erori de sciintia si că §§-ii dela 18—31 i-au treccutu cu vederea, ér' mai vertosu pune temeu greu pe impregiurarea, că limb'a romanésca in care este scrisu acestu comentariu „*lex semper loqui praesumitur*“, nu este calificata nici macar că se o pricépa inteligenția mijlocia, necum propriulu poporu sateanu.

— Dupa o lunga discusiune, intru care unii membri au cerutu, că cu privintia la limba se finu acuma la inceputu ceva mai indulgenti cătra concurrenti, se nu respingemu operatele neconditionatu, ci arestandu-le erorile de limba, se i invitamu ale corege, a'si netezí si stilulu, propunerea comisiunei se pune la votu si se adopta cu 8 voturi contra unuia, enuntandu-se, că comitetulu nu pote recomandá adunarei generale operatulu „*lex semper loqui praesumitur*“ spre a se premia.

§. 164. Dupa aceste membrulu Ioanu Popescu propune, că pentru aceeasi lege comunala se se publice unu concursu nou totu cu premiu de 150 fl.

Îndata inse domnulu Basiliu Harsianu face o contraproponere in acelu sensu, că comentarea legei comunale din 1871—6, se nu se mai puna in concursu, căci publicul deocamdata are la mana comentariulu domnului Iosifu Popu, pe care daca nu l'ar fi retrasu, comisiunea de siguru l'aru fi recomandatu pentru premiare, ci in locu de acést'a domni'a sa recomanda cu totu deadinsulu darea in concursu spre a se comenta alte legi de suprema importantia pentru poporu, si anume, legea de succesiune, legea de testamente si legea silvanala.

— Dupa-ce s'a incinsu din nou o discusiune fórte seriósa, punendu-se la votu propunerea domnului membru Popescu, cade cu majoritate de 7 voturi contr'a unuia.

Domnulu Harsianu vediendu imposibilitatea de a pune acum indata legile susu citate la concursu, isi modifica opiniunea in acelu sensu, că o comisiune de juristi se se esmita anume spre a esaminá, care legi aru trebui se fia comentate mai de urgentia pentru poporu. Acésta propunere, care proprie este o amenare, fu adoptata în unanimitate.

Verificarea acestui procesu verbale se concrede domniloru: Siulutiu, Popescu, Harsianu.

Iacobu Bolog'a m. p.
vice-presedinte.

G. Baritiu m. p.
secret.

S'a verificatu. Sibiu in 25 Augustu 1881.

Siulutiu m. p. I. Popescu m. p. Harsianu m. p.

Raportu

comisiunei esmise pentru censurarea operatelor incurse pri-vitorie la comentariulu legei comunale din 1871 art. XVIII si din 1876 art. V.

Onorabilu comitetu alu asociatiunei transilvane! Comisiunea esmisa prin conclusulu dto: 20 Mai a. c.

Nr. 137 pentru censurarea operatele intrate in urm'a concursului publicatu de către comitetulu asociatiunei transilvane dñs. 18 Septembre 1880 Nr. 238 pentru unu comentariu alu legei comunale din 1871 modificata prin art. de lege V din 1876, luându la o seriósa si matura cercetare si censurare ambe operatele intrate, are onóre a relationá si opiniona urmatóriele :

Ambe operatele suntu lucrate cu multu zelu, multa diligentia si cunoscintia de lucru, si cuprindu in sine multe dispositiuni din alte legi referitórie la drepturile si obligamentele comunelor, normate in articlii de legea comunala; de alta parte, ambe operatele tienu mai puçinu contu de esplicarea terminilor juridici si respective a legei comunale asia, cătu operatele se potu privi mai multu că o colectiune de legi, ce se referescu la comuna, decàtu de aceea ce si-a propus de problema concursulu comitetului asociatiunei transilvane, adeca de a dà poporului si asia dicéndu carturarilor de mán'a a dou'a, unu manualu alu legei comunale, usioru de intielesu.

De si ambii auctori la compunerea operatele sale au scapatu din vedere cea mai principala conditiune esprimata in concursu, că : „operatulu se fia compusu in limb'a romana, stil usioru de intielesu, in care totusi precisiunea terminilor juridici se fia respectata cu rigóre, totu-odata inse terminii juridici esplicati asia, incătu poporulu cu mintea sa naturala se-i pricépa fàra multa greutate“, — totusi comparandu operatele, este vederatu si fàra indoiéla, cumcà auctorulu „sine lege chaos“ s'a apropiatu mai multu de conditiunile concursului, — si déca ar poté fi vorba de premiarea vre-unui din operatele intrate, comisiunea ar' poté opiniona numai pentru operatulu care corespunde conditiunilor concursului, sau celu puçinu stà mai aprópe de acelea.

De órece inse auctorulu „sine lege chaos“ inainte de a opiniona comisiunea preste operatele predate spre censurare, si inainte de a astepta deliberatulu comitetului, prin scrisórea sa dñs: 30 Iuliu a. c. adresata la comitetulu asociatiunei si-a descoperit u numele in persóna : Iosifu Popu jude reg. cercualu, declarandu cumcà nu voiesce că operatulu seu se mai fia consideratu că obiectu alu concursului de premiare, — asia comisiunea regrettandu prea grabit'a descoperire si declaratiue a dlui Iosifu Popu, operatulu acesta de altmintreneara lucratus cu multa diligentia si cunoscintia de lege, nu-lu mai poté privi că obiectu alu concursului de premiare; — acestu operatulu inse si pàna càndu ar' vedé lumina altulu mai completu si mai coresponditoru conditiunilor concursului, va suplini lacun'a de multu simtita pe acestu terenu.

Dreptu aceea operatulu cu motto: „sine lege chaos“ alu carui auctoru este d. Iosifu Popu, se reaclude aci sub I spre a se inapoia auctorului. —

Ce privesce alu doilea operatulu „lex semper loqui praesumitur“, de si acestu operatulu este lucratus cu multa

diligentia, asia cătu numai definitiunea conceptului „comuna“ că persóna juridica (dupa cumu o numesce auctorul acestui operatulu „persona juristica“) cuprinde in sine preste 3 col; — de-si mai incolo acestu operatulu contine multu materialu folositoriu si referitoriu la legea comunala — totusi comisiunea nu poté recomandá nici acestu operatulu spre premiare, din urmatóriele motive:

a) Pentru că auctorul acestui operatulu scapandu din vedere problem'a pusa: că poporului romanu si carturarilor cari stau in nemidiloca atingere cu dinsulu, se li se dea unu manualu alu legei comunale instructivu si usioru de intielesu — la compunerea operatului seu a tienutu mai multu contu la citarea, culegerea si adunarea legilor referitórie la legea comunala, si mai vertosu trecéndu preste legile ungurene, a tienutu mai multu contu de legile ce suntu in vigóre in Transilvani'a asia, cătu operatulu acestui auctor ar' poté servi mai multu că unu manualu alu legei comunale pentru carturarii mai intelegheti si barbatii mai maturi, precum suntu juristii etc. carora lear revocá in memoria dreptulu romanu, comentariulu lui Unger referitoriu la dreptulu civilu austriacu etc.

b) Pentru că acestu operatulu in sistemulu ce urmează la citarea legilor, intretieserea acelora, si la esplicarea loru, este inferioru operatului „sine lege chaos“.

c) Pentru că din acestu operatulu lipsescu cu totulu §§ 18—31 ai art. V ex 1876, cari paragraphi inlocuindu §§ 91—98 din art. de lege XVIII ex 1871 scosi din valóre — ar fi trebuitu se se intretiese in operatulu dupa § 90 alu art. de lege XVIII ex 1871.

d) Pentru că in privint'a stilului operatului acesta se vede a fi imbracatu in forme straine, si sintax'a quasi traductiune germana, si pentru aceea este greu de intielesu.

e) Pentru că in privint'a limbei, operatulu contine o limba necorecta si grea de intielesu — ba in multe locuri chiar si curioasa, asia d. e. suntu expresiunile la interpretarea §-lui 89 „recàrpirea damnului“ — „recàrpirea folosului“ — „recàrpirea stricatiunei“ — „spalarea vatamarei casiunate“ — „damnificatulu“ — „neingrijintia“ — „reutatia“ — „pretiulu preplacerei speciali“ — etc. etc. —

Operatulu alu doilea se reachide sub II spre a se inapoia auctorului.

Sibiu, 20 Augustu 1881.

B. P. Harsianu m. p.
ref. comisiunei.

P. Cosm'a m. p.

Siulutiu m. p.